

IZLAZAK

Općenito se smatra da je izlazak jevrejskih plemena iz Egipta, gdje su sužnjevali četiri stotine godina i služili egipatskog faraona, temeljni događaj ove knjige. Tema o izlasku iz egipatskog sužanjstva nije jedina o kojoj se govori u ovoj knjizi; postoje i druge, gotovo jednakovarne teme i epizode vezane uz događaj izlaska, kao što je tema o savezu, tema o podizanju čadora sastanka, koji će biti znak da se Bog Israilov "učadorio" među svojim narodom, potom tema o novom zbiru uputa i propisa o dobrovoljnem i slobodnom služenju Bogu kao jedinom Gospodaru, umjesto dotadašnjeg služenja faraonu.

Prema tome, sabirajući glavne epizode i događaje iz knjige Izlaska, mogli bismo zaključiti sljedeće: poglavla od 1:1 do 15:21 govore o tome kako Bog oslobađa Israil iz ropstva i poražava faraona; poglavla 15:22–18:27 pripovijedaju o tome kako Bog putuje skupa s Israilem kroz pustinju do svete planine Sinaj; poglavla 19:1–31:18 iznose događaje u vezi sa sklapanjem saveza na Sinaju između Boga i Mojsija, koji je stajao ispred naroda Israilova; poglavla 32:1–34:35 govore o vjerolomnosti naroda Israilova, o kršenju saveza i njegovoj ponovnoj uspostavi na poticaj Božiji; poglavla 35:1–40:38 kazuju o tome da se Israil najzad podlaže uputama i nalozima Božijim, a Bog se, zauzvrat, uprisutnjuje usred izabranog naroda.

Nevolje Israilaca u Egiptu

I Ovo su imena sinova Israilevih koji su s Jakovom u Egipt otišli, svaki s ukućanima svojim: (2) Ruben, Šimon, Levi i Jehuda; (3) Isakar, Zebulun i Benjamin; (4) Dan i Naftali; Gad i Ašer. (5) Potomaka Jakovljevih bijaše, brojem, sedamdeset; a Jozef je već bio u Egiptu.

(6) Jozef umrije, i sva braća njegova, i sav taj narastaj. (7) Ali Israилci rodni bijahu, i silno se namnožiše, i uistinu ojačaše, tako da njima zemlja napućena postade.

(8) Nakon toga novi kralj, koji za Jozefa nije znao, Egiptom zavlada. (9) "Gle", reče on narodu svome, "Israилci postadoše brojniji i silniji od nas. (10) Hajde, mudro s njima postupajmo, inače će se oni još više umnožiti, pa ako rat izbijte, dušmanima našim oni će se pridružiti, protiv nas oni će se boriti i iz zemlje će otići."

(11) Zato oni nadzornike nad njima postaviše, prisilnim radom da ih ugnjetavaju, i podigše faraonu gradove spremišta – Pitom i Ramses. (12) Ali što su ih više tlačili, oni su se više umnožavalni i više se širili; tako su od sinova Israilevih oni strahovali. (13) I Egipćani nemilosrdno sinove Israileve na rad nagonjahu. (14) Živote su im zagorčavali prisilnim radom na pravljenju opeke i žbuke i poslom svakim u polju, svim poslovima njihovim koje su im Egipćani bez milosti nametali.

(15) Onda se kralj egipatski obrati hebrejskim babicama, od kojih je jednoj bilo ime Šifra, a drugoj

Pua; (16) i reče on: "Kad pri porodu Hebrejkama pomažete i na sjedalu porodajnom njih gledate, ako je muško dijete, ubijte ga, a ako je žensko, ono neka živi!" (17) Ali babice se Boga bojahu i ne učiniše kako im je kralj egipatski naredio da učine: one su mušku djecu u životu ostavljale. (18) Zato kralj egipatski pozva babice pa im reče: "Žašto ste to činile? Žašto ste mušku djecu u životu ostavljale?"

(19) Babice odgovoriše faraonu: "Žene Hebrejke nisu kao žene Egipćanke; one su jake, i prije negoli im babice dođu, one rode."

(20) Tako je Bog babicama dobrom užvratio, a narod se namnožio i uistinu silnim postao. (21) Babice su se Boga bojale, zato im on obitelji podari.

(22) Onda faraon svemu narodu svom zapovjedi govoreći: "Svako muško dijete koje se rodi u Nil morate baciti, a svako žensko dijete u životu morate ostaviti!"

Mojsijevo rođenje

2 A jedan čovjek iz doma Levijeva ode i kćerju se Levijevom oženi. (2) Žena zanese i rodi sina; pa kad vidje kako je on lijep, tri ga je mjeseca skrivala. (3) A kad ga više nije mogla skrivati, ona mu nabavi sepetić papirusom ispleteni pa ga katranom i smolom premaza te dijete u nj položi i metnu ga među trstiku uz obalu Nila. (4) Sestra njegova podalje je stajala, da vidi šta će se s njim zbiti.

(5) Onda faraonova kći siđe do Nila da se okupa, a sluškinje njezine šetale su obalom Nila. Ona ugla-

da sepetić među trstikom pa posla sluškinju svoju, i ona ga doneće. (6) Kad ga otvori, ona ugleda dijete – gle: dječak je plakao. I ona se na nj sažali. “Ovo je hebrejsko dijete”, reče.

(7) Tad sestra njegova reče kćeri faraonovoj: “Hoću li poći da ti nađem jednu dojilju Hebrejku da za te dijete doji?”

(8) Faraonova joj kći odgovori: “Idi!” A djevojka ode i djetetovu majku dovede. (9) “Uzmi ovo dijete”, reče joj kći faraonova, “i za me ga doji, a ja ču ti zaradu tvoju dati.” Tako je žena uzela dijete i dojila ga. (10) Kad je dijete uzraslo, ona ga odvede kćeri faraonovoj i ona ga posini. Dade mu ime Mojsije¹ – “jer sam ga iz vode izvadila”, reče ona.

Bijeg u Midjan

(11) I dogodi se jednoga dana, kad je Mojsije već bio odrastao, te on ode braći svojoj i gledaše ih kako u muci rade. I opazi jednog Egipćanina kako tuče nekog Hebreja, jednog od braće njegove. (12) On pogleda okolo, i kad vidje da nikoga nema u blizini, on ubi Egipćanina i u pijesak ga zarovi.

(13) Sutradan on izide, i gle – dvojica se Hebreja tuku. On upita onog nepravednog: “Zašto tuče druga svoga?”

(14) A on odgovori: “Ko je tebe vladarom i sucem nad nama postavio? Namjeravaš li ubiti i mene kao što si onog Egipćanina ubio?”

Uto se Mojsije poboja i pomisli: “Mora da se saznalo!” (15) Kad faraon za ovo ču, htjede ubiti Mojsiju, ali Mojsije umaknu faraonu te se skloni u zemlju midjanskiju, i ondje sjede pokraj nekog bunara. (16) Svećenik midjanski sedam je kćeri imao; i one dodoše vode da zahvate i pojila naliju, da stado oca svoga napoje. (17) Uto naiđoše neki čobani i rastjeraše ih, ali Mojsije ustade i u pomoć im priteče te im stado napoji.

(18) A kad se one vratiše ocu svome Reuelu, on ih upita: “Zašto ste se danas tako brzo vratili?”

(19) One odgovorile: “Neki Egipćanin od čobana nas odbrani, i još nam i vode zahvati te stado napoji.”

(20) “A gdje je on?”, upita on kćeri svoje. “Kako to da ste ga ostavile? Zovnite ga da nešto pojede.”

¹ Mojsije je ime egipatskog porijekla i znači *rođen (je)*. Ono je sadržano u drugome dijelu faraonskih imena, kao što su, npr., Ahmose, Tutmose, Ramses. Ovo ime u hebrejskom zvuči kao *izvući, izvaditi* (Moše); tako se igrom riječi ukazuje na njegovu sudbinsko spašavanje izvlačenjem iz Nila.

(21) Mojsije prihvati da ostane kod tog čovjeka, a on ga oženi svojom kćerju Ciporom. (22) Cipora rodi sina, a Mojsije mu ime Geršom² nadjenu – “jer sam došlač u zemlji tuđinskoj”, reče on.

(23) Nakon dugo vremena kralj egipatski umrije. Sinovi Israilovi stenjali su u svome ropstvu i vapili, a vapaj njihov za spas iz ropstva Bogu je uzlazio.

(24) Bog je čuo uzdisanje njihovo, i sjetio se Bog saveza svoga s Abrahamom, s Izakom i s Jakovom.

(25) Bog pogleda sinove Israilove i na njih se obazre.

Plamteći grm

3 Mojsije napasaše stado punca svoga Jitra³, svećenika midjanskoga. I odvede on stado do zapadne strane pustinje te prispije na Horeb⁴, brdo Božije. (2) Tamo mu andeo Jahvin u razbuktaloj vatri iz grma na vidjelo dođe. On pogleda, i gle – grm plamti, ali ne sagorijeva. (3) I Mojsije reče: “Da priđem sada i vidim ovaj čudan prizor: zašto grm ne sagorijeva.”

(4) Kad Jahve vidje da on prilazi da pogleda, zovnu ga Bog iz grma i reče: “Mojsije! Mojsije!” A Mojsije odgovori: “Evo me!”

(5) Onda Bog reče: “Ne primiči se ovamo! Skini obuću svoju s nogu svojih, jer mjesto na kojem stojiš sveta je zemlja⁵.” (6) I on još reče: “Ja sam Bog oca tvoga, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev.” Tad Mojsije lice svoje zakloni, jer bijaše ga strah u Boga gledati.

(7) Jahve reče: “Ja sam doista jade naroda svoga u Egiptu vidio, i čuo sam ih kako vase zbog nadzornika svojih, jer za muke njihove ja znam. (8) Zato sam sišao da ih iz šaka Egipćana izbavim i da ih iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju izvedem, u zemlju kroz koju med i mljeku teku, na mjesto gdje su Kanaanci, Hetiti, Amorejci, Perižani, Hivijci i Jebusejci. (9) Eto, vapaj sinova Israilovih do mene doprije, i ja vidjeh muku kojom ih Egipćani

² U značenju *došlac tamo*.

³ Drugo ime Mojsijeva punca, koje bi zapravo moglo biti samo titula u značenju *njegova ekselencija*.

⁴ Horeb znači *pustinja, pustara, pustoš*. Ovo bi moglo biti drugo ime za Sinaj. Horeb bi takoder mogla biti neka druga okolna planina ili brdo u jugoistočnom dijelu Sinajskog poluotoka. Horeb se tradicionalno povezuje s brdom zvanim *Ras es-safsa* (Vrbni vrh), a Sinaj s planinom zvanom *Džebel Musa* (Mojsijeva gora).

⁵ Ta zemlja nije bila sveta po sebi; taj je atribut dobila zato što se na tome mjestu Bog ukazao Mojsiju.

muče. (10) Hajde, dakle, sada: ja te faraonu šaljem da narod moj, sinove Israilove, iz Egipta izvedeš.”

Mojsijeva misija

(11) Ali Mojsije reče Bogu: “Ko sam ja da faraonu podem i sinove Israilove iz Egipta izvedem?”

(12) A on reče: “Ja ču sigurno biti s tobom, a ovo će ti biti znak da sam te ja poslao: kad narod iz Egipta izvedeš, Bogu ćeš se na ovoj gori klanjati.”

(13) Onda Mojsije reče Bogu: “Ako, eto, otiđem sinovima Israilovim i kažem im: ‘Bog očeva vaših vama me je poslao’, a oni me upitaju: ‘Kako mu je ime?’ – šta ču im reći?”

(14) Bog reče Mojsiju: “JA SAM KOJI JESAM” – i nastavi: “Ovako ćeš sinovima Israilovim kazati: JA JESAM poslao me vama.”

(15) I još Bog Mojsiju reče: “Ovako ćeš sinovima Israilovim kazati: ‘Jahve⁶, Bog očeva vaših, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev, vama me je poslao.’ Ovo je ime moje dovjeka, ime po kojem će me svi naraštaji pamtitи.

(16) Podi, okupi starješine Israilove pa im kaži: ‘Jahve, Bog očeva vaših, Bog Abrahamov, Izakov i Jakovljev na vidjelo mi dođe i reče: Zbilja se brenem zbog vas i zbog onog što vam se u Egiptu čini. (17) Zato rekoh da ču vas iz bijede vaše u Egiptu odvesti u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Perižana, Hivijaca i Jebusejaca, u zemlju kroz koju med i mlijeko teku.’”

(18) “Oni će poslušati ono što ti kažeš; a ti ćeš sa starješinama Israilovim kralju egipatskom otići pa mu kazati: ‘Jahve, Bog Hebreja, s nama se susreo. Zato nas sada, molimo te, pusti da otiđemo tri dana hoda u pustinju, da žrtvu prinesemo Jahvi, Bogu svojemu.’ (19) Ali ja znam da vas kralj egipatski neće pustiti da idete osim ako ga snažna ruka ne primora. (20) Zato ču ja ruku svoju ispruziti i na Egipat udariti svim čudesima svojim što ču ih usred njega izvesti; a poslije toga on će vas pustiti.” (21) “A ja ču ovim ljudima podariti naklonost u očima Egipćana; pa kad pođete, vi nećete praznih ruku otici, (22) nego će svaka žena od komšinice svoje i žena koje u njenoj kući žive nakita srebrnog i zlatnog zaiskati, a i odjeće; i ti ćeš ih na sinove svoje i kćeri staviti. Tako ćete Egipćane opljenjeniti.”

Mojsijeva znamenja

4 Onda Mojsije reče: “A šta ako mi ne povjeruju i ne poslušaju što budem govorio? Jer oni mogu reći: ‘Jahve ti se nije ukazao!’”

(2) Jahve mu reče: “Šta ti je to u ruci?”

A on odgovori: “Štap.”

(3) Jahve reče: “Baci ga na zemlju!” I baci ga na zemlju, a on se u zmiju pretvori, pa Mojsije pred njom uzmače.

(4) Onda Jahve reče Mojsiju: “Ispruži ruku svoju i za rep je uhvati” – i on ruku svoju ispruži pa je zgrabi, a ona se u ruci njegovoju u štap pretvori –

(5) “tako da mogu vjerovati da se Jahve, Bog očeva njihovih, Bog Abrahamov, Bog Izakov i Bog Jakovljev, tebi ukazao.”

(6) I još mu Jahve reče: “Sad ruku svoju u njedra svoja stavi.” Tako on ruku svoju u njedra svoja stavi, a kad je izvuče, gle – ruka mu gubava, poput snijega bijela.

(7) Onda Jahve reče: “Stavi opet ruku svoju u njedra svoja.” On opet ruku svoju u njedra svoja stavi, a kad je iz njedara svojih izvuče, gle – ona kao i ostalo tijelo njegovo.

(8) [Tad Jahve reče:] “Ako ti ne povjeruju ili ne posvjedoče prvo znamenje, možda će u svjedočenje drugoga znamenja povjerovati. (9) Ali ako oni ne budu povjerovali ni u jedno od ovih dvaju znamenja ili ne budu hajali za ono što im ti budeš govorio, onda ti iz Nila malo vode zahvatiti i na suho je tlo prolij: voda koju iz Nila zahvatiš u krv će se na suhome tlu pretvoriti.”

Aron, pomagač Mojsijev

(10) Onda Mojsije reče Jahvi: “Oprosti, Jahve, ali ja rječit nikad nisam bio, ni odskora ni otprije, a ni otkad si ti sa slugom svojim govorio; jer ja sam u govoru spor, a na jeziku težak.”

(11) Jahve mu reče: “Ko je čovjeku usta stvorio? Ko ga nijemim i gluhim čini? Ko mu vid daje ili ga slijepim čini? Zar to nisam ja, Jahve? (12) Pa idi sada, a ja ču, baš ja, uz usta tvoja biti i kazivat ču ti šta ćeš govoriti.”

(13) Ali on reče: “Molim te, Jahve, pošalji glas po kome drugom!”

(14) Rasplamsa se gnjev Jahvin prema Mojsiju, pa on reče: “Zar ti nemaš brata Arona, Levijevca? Ja znam da je on rječit. I evo, on je već tebi ususret krenuo; kad te ugleda, u srcu će se svome obradovati. (15) Ti ćeš njemu govoriti i u usta njegova ri-

⁶ Ime Jahve vlastito je ime Božije. Ono se izvodi od hebrejskoga glagola ehje (ja jesam).

jeći metati, a ja ču, baš ja, uz usta twoja i usta njegova biti i kazivat ču vam šta vam je činiti. (16) On će mjesto tebe narodu govoriti, i on će tebi mjesto usta biti, a ti ćeš njemu mjesto Boga biti. (17) Uzmi u ruku svoju ovaj štap, da znamenja njime pokazuješ.”

Mojsije se vraća u Egipat

(18) Onda Mojsije otide i vrati se Jitru, puncu sive, te mu reče: “Molim te pusti me da se vratim braći svojoj u Egipat i vidim jesu li još u životu.” A Jitro reče Mojsiju: “Podi u miru.”

(19) Onda Jahve Mojsiju u Midjanu reče: “Vrati se u Egipat, jer svi ljudi koji htjedoše život tvog mrtvi su.” (20) Tako Mojsije uze ženu svoju i sinove svoje, posadi ih na magarca i pođe natrag u zemlju egipatsku. A Mojsije u svoju ruku uze i štap Božiji.

(21) Jahve reče Mojsiju: “Kad se u Egipat vratiš, gledaj da sva čudesa za koja sam ti ja moć dao pred faraonom pokažeš; ali srce njegovo ja ču tvrdokornim učiniti, pa on neće pustiti narod da ode. (22) Onda ćeš faraonu kazati: Ovako veli Jahve: Israil je sin moj, prvjenac moj.⁷ (23) Zato ti ja velim: pusti sina moga da ide, kako bi mi služio! – Ali ti njega ne htjede pustiti. Gle, zato ču ja ubiti sina tvoga, prvjenca tvoga.”

(24) I desi se da u nekom konačištu na putu Jahve srete Mojsija i htjede da ga ubije. (25) Ali Cipora uze oštar kremen, obreza sina svoga i kožicu s uda Mojsiju u noge⁸ baci. “Ti si mi zbilja krvav mladoženja”⁹, reče ona. (26) I Jahve ga se okani. Tad je ona zbog obrezanja rekla “kravav mladoženja”.

(27) Onda Jahve reče Aronu: “Podi u pustinju da se s Mojsijem nađeš.” Tako on ode i srete Mojsija u gori Božjoj pa ga poljubi. (28) Onda Mojsije kaza Aronu sve riječi Jahvine s kojima ga on bijaše poslao i sva znamenja koja mu on bijaše naredio da ih pokaže.

(29) Onda Mojsije i Aron otidoše i sve starještine sinova Israilovih sabraše, (30) i Aron im kaza sve riječi što ih Jahve Mojsiju bijaše rekao. Onda je Mojsije pred ljudima i znamenja pokazao. (31) I ljudi povjerovaše. A kad su čuli da je Jahve zabrinut za sinove Israilove i da je on video jade njihove, onda oni ničice padaše i pomoliše se.

⁷ Ovo je figura govora kojom se upućuje na posebnu vezu Israيلا s Bogom (v.i Jeremija 31:9; Hošea 11:1).

⁸ Ovo je vjerovatno eufemizam za genitalije.

⁹ Znači: sigurno sam zbog ove krvi muža iznova dobila.

Susret s faraonom

5 Poslije toga Mojsije i Aron odoše faraonu i rekao: “Ovako veli Jahve, Bog Israilov: ‘Pusti narod moj da ode kako bi mi svetkovinu u pustinji održao.’”

(2) Ali faraon reče: “Ko je taj Jahve da ja poslušam glas njegov i pustum Israilce da odu? Ja tog Jahvu ne znam, i neću pustiti Israilce!”

(3) Onda oni rekao: “Bog Hebreja s nama se sašao. Molimo te pusti nas da tri dana hoda u pustinju odemo da žrtvu Jahvi, Bogu našem, prinesemo, inače će on na nas pošastima ili mačem udariti.”

(4) Ali kralj egipatski reče im: “O Mojsije i Arone, zašto narod od rada njegova odvraćate? Vratite se poslovima svojim!” (5) I još reče faraon: “Pogledajte, mnogo je sada ljudi u zemlji, a vi biste ih još od posla odvratili!”

Israilci u još većim mukama

(6) Istoga dana izdade faraon zapovijed nadzornicima naroda i poslovođama njegovim i reče: (7) “Ne dajte više ljudima slamu za pravljenje opeke; neka idu i sami sebi slamu skupljaju. (8) Ali tražite od njih da prave isto onoliko opeke koliko su i ranije pravili; ne smanjujte nimalo! Oni su lijeni, zato viču: ‘Pusti nas da idemo i žrtvu Bogu sive prinesemo!’ (9) Neka se ti ljudi još više poslom zamuče, neka rade, pa se na krive riječi neće obazirati!”

(10) Tad nadzornici naroda i poslovođe njegove izidoše i rekao narodu: “Ovako veli faraon: ‘Neću vam više slamu davati. (11) Idite i sami sebi slamu nabavljajte gdje god je naći možete, ali vam se posao nimalo neće umanjiti.’” (12) Tako se narod po svoj zemlji egipatskoj razide, strnjiku mjesto slame da sabire. (13) Nadzornici su neprestano navaljivali govoreći: “Obavite svoj dio posla, svoju dnevnicu, kao kad ste slamu imali!” (14) K tome su još poslovođe sinova Israilovih, što ih faraonovi nadzornici nad njima bijahu postavili, tukli i pitali: “Zašto svoj dio opeke ni jučer ni danas kao ranije niste namirili?”

(15) Onda poslovođe sinova Israilovih odoše i faraonu se požališe govoreći: “Zašto ovako prema slugama svojim postupaš? (16) Slugama tvojim ne daje se slama, a ipak nam stalno govore: ‘Pravite opeku! I gle – sluge se tvoje tuku, ali krivica je u narodu tvome.’”

(17) "Vi ste lijeni!", reče on. "Prave lijencine! Zato govorite: 'Pusti nas da idemo i žrtvu Jahvi prinесмо!' (18) Zato sada idite i radite; jer neće vam se slama dati, ali punu količinu opeke morate napraviti!"

(19) Poslovođe sinova Israilovih vidješe da su u nevolji jer im je rečeno: "Dnevnu količinu opeke ne smijete smanjiti!" (20) Kad su otišli od faraona, sretoše Mojsija i Arona, koji ih čekahu. (21) Oni im rekoše: "Jahve neka vas vidi i sudi vam, jer nas mrškim u očima faraonovim i u očima sluga njegovih učiniste, i dadoste im mač u ruke da nas pobiju!"

(22) Onda se Mojsije vrati Jahvi i reče: "O Jahve, zašto si ti narodu ovome muku donio? Zašto si me ti ikako slao? (23) Otkako sam ja otišao faraonu, u twoje ime da govorim, on narodu ovome muku zadaje; a ti nikako ne izbavljaš narod svoj!"

Bog Israilecima obećava izbavljenje

6 Onda Jahve reče Mojsiju: "Sad ćeš vidjeti šta ćeš ja faraonu učiniti; jer pod rukom čvrstom on će ih pustiti da odu, i pod rukom čvrstom on će ih iz zemlje svoje protjerati."

(2) I još Bog Mojsiju reče: "Ja sam Jahve. (3) Ja sam se Abrahamu, Izaku i Jakovu kao Bog Svetog učinio.¹⁰ ukazao, ali po svome imenu Jahve njima se nisam obznanio. (4) I savez sam svoj s njima sklopio da će im zemlju kanaansku dati, zemlju u kojoj su živjeli kao došlaci. (5) I ja jecaje sinova Israilovih čuh, jer ih u ropstvu Egipćani drže, i ja se saveza svoga sjetih."

(6) "Reci, zato, sinovima Israilovim: 'Ja sam Jahve, i ja ćeš vas ispod tereta egipatskog izvući, i ja ćeš vas iz robovanja njima izbaviti. Rukom ispruženom i golemin sudom ja ćeš vas osloboediti. (7) Onda ćeš vas ja za narod svoj uzeti, i ja ćeš vam Bog biti; a vi ćete znati da sam ja Jahve, Bog vaš, koji vas je ispod tereta egipatskog izvukao. (8) Ja ćeš vas odvesti u zemlju za koju sam ja prisegu položio da ćeš je dati Abrahamu, Izaku i Jakovu, i vama ćeš je u posjed dati; ja sam Jahve."

(9) Tako je Mojsije govorio sinovima Israilovim, ali ga oni zbog malodušnosti svoje i ropstva okrunutnoga nisu slušali.

(10) Onda se Jahve Mojsiju obrati govoreći: (11) "Idi i kaži faraonu, kralju egipatskom, da sinove Israilove pusti iz zemlje svoje."

(12) Ali Mojsije pred Jahvom prozbori: "Gle, sinovi Israilovi nisu me poslušali, kako će me onda, govoru nevišta, faraon poslušati?"

(13) Onda je Jahve govorio Mojsiju i Aronu i zapovijedao im da idu sinovima Israilovim i faraonu, kralju egipatskom, i da izvedu sinove Israilove iz zemlje egipatske.

Rodoslovje sinova Israilovih

(14) Ovo su glave u domovima očeva svojih. Sinovi Israilova prvjenca Rubena: Hanok i Palu, Hecron i Karmi; to su porodice Rubenove. (15) Šimonovi sinovi: Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Cohar i Šaul, sin Kanaankin; to su porodice Šimonove.

(16) Ovo su imena sinova Levijevih prema naraštajima njihovim: Geršon, Kehat i Merari; a Levi je stotinu trideset i sedam godina živio. (17) Geršonovi sinovi: Libni i Šimi, prema porodicama svojim. (18) Kehatovi sinovi: Amram, Ichar, Hebron i Uziel; a Kehat je stotinu trideset i tri godine živio. (19) Merarijevi sinovi: Mahli i Muši. To su porodice Levijeve prema naraštajima svojim. (20)

Amram uze za ženu tetku svoju po ocu Jokebedu, i ona mu rodi Arona i Mojsija; a Amram je stotinu trideset i sedam godina živio. (21) Icharovi sinovi: Korah, Nefeg i Zikri. (22) Uzielovi sinovi: Mišael, Elcafan i Sitri. (23) Aron se oženi Elišebom, kćerju Aminadabovom, sestrom Nahšonovom, i ona mu rodi Nadaba i Abihu, Eleazar i Itamara. (24) Korahovi sinovi: Asir i Elkana i Abiasaf; to su porodice Korahovaca. (25) Aronov sin Eleazar oženi se jednom od Putielovih kćeri, i ona mu rodi Pinhasa. To su glave u domovima Levijevaca prema porodicama njihovim.

(26) To bjehu Aron i Mojsije kojima Jahve reče: "Izvedite sinove Israilove iz zemlje egipatske po vojskama njihovim." (27) Oni su ti koji su faraonu, kralju egipatskom, o izlasku sinova Israilovih iz Egipta govorili; to bijahu Mojsije i Aron.

Božija zapovijed Mojsiju

(28) I desi se na dan kad se Jahve Mojsiju u zemlji egipatskoj obratio (29) da Jahve kaza Mojsiju govoreci: "Ja sam Jahve! Kaži faraonu, kralju egipatskom, sve što ćeš ti ja reći."

(30) Ali Mojsije pred Jahvom prozbori: "Gle, ja sam govoru nevišan, kako će me onda faraon poslušati?"

¹⁰ V. nap. uz Postanak 17:1.

7 Onda Jahve reče Mojsiju: "Gledaj, ja će te Bogom faraonu učiniti, a brat tvoj Aron tvojim će prorokom biti. (2) Ti ćeš kazati sve što ti ja zapovjedim, a brat tvoj Aron faraonu će kazati neka pusti sinove Israilove da iz zemlje njegove odu. (3) Ali ja će srce faraonovo tvrdokornim učiniti, da bih znamenje svoje i čudesa svoja u zemlji egipatskoj umnožio. (4) Kad vas faraon ne posluša, tad će ja ruku svoju na Egipat metnuti i izvesti vojske svoje, narod svoj, sinove Israilove, iz zemlje egipatske, uz sud golemi. (5) Spoznat će Egipćani da sam ja Jahve, kad ispružim ruku svoju na Egipat i izvedem sinove Israilove iz njihove sredine."

(6) Tako Mojsije i Aron učiniše; kako im Jahve bijaše zapovjedio, tako oni i postupiše. (7) Mojsiju je osamdeset godina bilo, a Aronu osamdeset i tri, kad su s faraonom govorili.

Štap se pretvara u zmiju

(8) I Jahve reče Mojsiju i Aronu: (9) "Kad vam faraon kaže: 'Načinite čudo!' – onda ćeš ti reći Aronu: 'Uzmi štap svoj i pred faraona ga baci; u zmiju će se on pretvoriti.'"

(10) Tako Mojsije i Aron faraonu dodoše i učiniše onako kako je Jahve zapovjedio. I Aron štap svoj pred faraona i svitu njegovu baci, a on se u zmiju pretvori. (11) Onda faraon pozva mudrace i čarobnjake, pa i oni, magovi egipatski, svojim opsjenama isto učiniše. (12) Svaki baci štap svoj, i on se u zmiju pretvorи. Ali Aronov štap proguta štapove njihove. (13) No srce faraonovo tvrdо bijaše, i on ih ne posluša, kako Jahve bijaše i rekao.

Voda se pretvara u krv

(14) Onda Jahve reče Mojsiju: "Srce je u faraona tvrdokorno; on odbija da pusti narod. (15) Idi faraonu ujutro. Kad on do vode izide, ti mu na obali Nila na susret stani, a štap što se u zmiju pretvorio biješti ti u ruku svoju uzmi. (16) Reći ćeš mu: 'Jahve, Bog Hebreja, poslao me tebi s riječima: Pusti narod moj da ide, u pustinji da mi služi. I gle, sve dosad ti poslušao nisi.' (17) Ovako Jahve veli: 'Po ovome ćeš znati da sam ja Jahve: gle, ja će po vodi što je u Nilu štapom što je u ruci mojoj udariti, i ona će se u krv pretvoriti. (18) Ribe što su u Nilu pomrijet će, i Nil će se usmrđjeti, pa će Egipćima mučno biti iz Nila vodu da piju.'

(19) Onda Jahve reče Mojsiju: "Kaži Aronu: 'Uzmi štap svoj i ruku svoju nad vodama egipatskim

ispruži, i nad rijekama njihovim, i nad prokopima njihovim, i nad jezercima njihovim, i nad svim vodenim zajazima njihovim – krv da postanu; i bit će krvi diljem sve zemlje egipatske, i u sudima drvenim i u sudima kamenim."

(20) Tako Mojsije i Aron učiniše, onako kako Jahve bijaše zapovjedio. I on diže štap pa pred faraonom i pred slugama njegovim po vodi što u Nilu bješe udari, i sva se voda što je u Nilu bila u krv pretvori. (21) Ribe što u Nilu bijahu pomrijеše, i Nil se usmrđje, tako da Egipćani vodu iz Nila nisu mogli pititi. I po svoj zemlji egipatskoj krvi je bilo.

(22) Ali magovi egipatski svojim čarolijama isto učiniše; srce faraonovo tvrdokorno ostade, i on ih ne posluša, kako Jahve i bješe rekao. (23) Onda se faraon okrenu i uđe u dvor svoj – to ga se ne kosnu.

(24) I svi su Egipćani oko Nila kopali ne bi li vode pitke našli, jer oni ne mogahu vodu iz Nila pititi.

Najezda žaba

(25) Sedam je dana prošlo kako je Jahve po Nilu udario.

8 Onda Jahve reče Mojsiju: "Idi faraonu pa mu reci: 'Ovako Jahve veli: Pusti narod moj da ide, da mi služi. (2) A ako ih ti pustiti ne htjedneš, gle – ja će na svu zemlju tvoju žabama udariti. (3) Nil će vrvjeti žabama, koje će izlaziti i u kuću ti i u ložnicu ulaziti, i u postelju tvoju, i u kuće sluga tvojih i naroda tvoga, i u peći tvoje i u načve tvoje. (4) Tako će na tebe i narod tvoj i sve sluge tvoje žabe uskakivati.'"

(5) Onda Jahve reče Mojsiju: "Kaži Aronu: 'Ispruži ruku svoju sa štapom nad rijekama, nad prokopima i nad jezercima, i učini da žabe na zemlju egipatsku navale.'

(6) I Aron ispruži ruku svoju nad vodama egipatskim, a žabe iziđoše pa zemlju egipatsku poklopioše. (7) Ali i magovi opsjenama svojim isto učiniše: učiniše da žabe na zemlju egipatsku navale.

(8) Onda faraon pozva Mojsija i Arona pa reče: "Molite se Jahvi da ukloni žabe od mene i naroda moga, a ja će pustiti narod tvoj da ode, da žrtvu Jahvi prinese."

(9) Mojsije reče faraonu: "Čast je tvoja da mi kažeš kad ćeš se ja za te i sluge tvoje i narod tvoj moliti, da se žabe od tebe i kuća tvojih uklone, da one samo u Nilu ostanu."

(10) "Sutra", reče on.

"Nek bude kako ti kažeš", reče Mojsije, "da znaš da nema nikoga poput Jahve, Boga našega. (11) Žabe

će od tebe i kuća tvojih i sluga tvojih i naroda tvo-
ga otići; one će samo u Nilu ostati.”

(12) Onda Mojsije i Aron odoše od faraona, a Mojsije Bogu zavapi zbog žaba kojima on bijaše na faraona nasrnuo. (13) Jahve po riječima Mojsijevim učini, pa žabe po kućama, dvorištima i njivama pocrkaše. (14) I oni ih u hrpe zgrnuše, i zemlja se usmrđe. (15) Ali kad faraon vidje da je stiglo olakšanje, srce mu otvrdje i ne posluša ih, kako Jahve i bješe rekao.

Najezda komaraca

(16) Onda Jahve reče Mojsiju: “Kaži Aronu: ‘Zamahni štapom svojim i po prahu zemljanoj udari, neka se u komarce¹¹ po svoj zemlji egipatskoj pretvori.’” (17) Oni učiniše tako: Aron ispruži ruku svoju sa štapom svojim pa udari po prahu zemljanoj, a komarci na ljudi i životinje navale. Sav prah zemljani po svoj zemlji egipatskoj u komarce se pretvori. (18) Magovi pokušaše opsjenama svojim komarce da stvore, ali ne mogoše. I bjeju komarci po ljudima i po životnjama.

(19) Onda čarobnjaci faraonu rekoše: “Ovo je prst Božiji!” Ali je srce u faraona tvrdokorno bilo, i on ih ne posluša, kako Jahve i bješe rekao.

Najezda muha

(20) Onda Jahve reče Mojsiju: “Porani ujutro i pred faraona, kad on bude k vodi išao, izidi pa mu kaži: ‘Ovako Jahve veli: Pusti narod moj da ide, da mi služi. (21) Jer ako ne pustiš naroda moga, gle – ja će rojeve muha na te i sluge tvoje i narod tvoj i u kuće tvoje pustiti; kuće egipatske rojevima će muha vrvjeti, a i zemlja na kojoj su.’”

(22) “Ali toga dana ja će nastranu odvojiti zemlju gošensku, u kojoj narod moj živi, pa nijednoga roja muha tamo neće biti, tako da znaš da sam ja, Jahve, usred zemlje ove. (23) Ja će narod svoj od naroda tvoga razlučiti. Sutra će se ovaj znamen zbiti.”

(24) Onda Jahve tako učini. I gusti rojevi muha uletješe u kuću faraonu, i kuće sluga njegovih; rojevima muha sva zemlja egipatska opustošena postade.

(25) Faraon pozva Mojsija i Arona pa reče: “Idite, žrtvu Bogu svome prinesite u zemlji ovoj.”

(26) Ali Mojsije reče: “Nije pravo da se tako radi, jer su Egipćanima gnušne žrtve koje mi Jahvi, Bogu svome, prinosimo. Pa ako Egipćanima na oči prinesemo žrtve koje su im gnušne, neće li nas onda oni kamenovati? (27) Mi moramo tri dana hoda u pustinju otići i žrtve Jahvi, Bogu svome, kako nam on zapovijeda primijeti.”

(28) Faraon reče: “Ja će vas pustiti da idete, u pustinji žrtve Jahvi, Bogu svome, da prinesete, samo ne idite predaleko. I za me se molite.”

(29) Onda Mojsije reče: “Gle, ja odlazim od tebe, i ja će se Jahvi moliti da se sutra rojevi muha od faraona, sluga njegovih i naroda njegova udalje; samo neka faraon opet prijevarno ne postupi ne puštajući narod da ode i žrtvu Jahvi prinese!”

(30) Tako Mojsije od faraona ode i Jahvi se pomoli.

(31) Jahve učini kako je Mojsije i tražio, pa rojeve muha od faraona, od sluga njegovih i od naroda njegova ukloni; i nijedna ne ostade. (32) Ali i ovo-
ga puta srce u faraona tvrdokorno ostade, i on ne pusti narod da ode.

Pomor stoke

9 Onda Jahve reče Mojsiju: “Idi faraonu pa mu kaži: ‘Ovako veli Jahve, Bog Hebreja: Pusti narod moj da ide, da mi služi. (2) Akoli ih ne htjedne pustiti i budeš ih zadržavao, (3) gle – ruka Jahvina težak će pomor stoci tvojoj što je u polju donijeti: konjima, magarcima, devama, krdima i stadima. (4) Ali stoku Israilovu Jahve će od stoke egipatske razlučiti, pa tako ništa od svega što sinovima Israilevim pripada neće stradati.’”

(5) Jahve je tačno vrijeme odredio, rekavši: “Sutra će ovo Jahve u zemlji učiniti.” (6) Tako to Jahve sutradan i učini, i sva stoka egipatska pomrije, a od stoke sinova Israilevih nijedno grlo ne uginu.

(7) Faraon posla da izvide, i gle – nijedno grlo od stoke Israilove ne bješe uginulo. Ali srce u faraona tvrdokorno bijaše, i on ne pusti naroda.

Zaraza čirevima

(8) Onda Jahve reče Mojsiju i Aronu: “Zagrabite pune pregršti pepela iz peći, pa neka ga Mojsije faraonu pred očima u nebo baci. (9) On će se po svoj zemlji egipatskoj u sitnu prašinu pretvoriti, i pretvorit će se u gnojne čireve koji će po svoj zemlji egipatskoj na ljudima i životnjama izbjijati.”

(10) I oni pepela iz peći zagrabise, i pred faraona stadoše; Mojsije ga u nebo baci, i on se pretvori

¹¹ Vjerovatno zool. *Culex pipiens*; pojedini misle da je u pitanju uš (*Pediculus humanus*).

u gnojne čireve, koji na ljudima i životinjama izbiše. (11) Zbog čireva ni magovi ne mogahu pred Mojsijem stajati¹², jer čireva bijaše i po njima i po svim Egipćanima. (12) Ali Jahve srce faraonovo tvrdokornim učini, pa ih on ne htjede poslušati, baš kako je Jahve Mojsiju i rekao.

Grad

(13) Onda Jahve reče Mojsiju: "Porani ujutro pa stani pred faraona i reci mu: 'Ovako veli Jahve, Bog Hebreja: Pusti narod moj da ide, da mi služi. (14) Jer ovaj put ja ču sve pošasti na te i sluge tvoje i narod tvoj sručiti, da znaš da nikoga meni nalik na svoj zemlji nema. (15) Jer da sam ja dosad ruku svoju bio ispružio i na te i narod tvoj pošastima udario, na zemlji te više ne bi bilo. (16) Ali zbilja sam ti ja dopustio da opstaneš, zato da ti moć svoju pokažem i da se moje ime po svoj zemlji obznači. (17) A ti se opet nad narodom mojim uzdižeš i ne daš mu da ode. (18) Gle, sutra u ovo doba ja ču zbilja težak grad poslati, kakav nije viđen u Egipetu otkad je postao pa dosad. (19) Zato sada pošalji – stoku tvoju i sve što u polju imas na sigurno da odvedu. Svaki čovjek i životinja koji se u polju nađu i ne budu odvedeni u dom, kad se grad na njih sruči, umrijet će."

(20) Onaj među slugama faraonovim koji se privrži riječi Jahvine natjera sluge svoje i stoku svoju u kuće da se sklone; (21) ali onaj koji nije mario za riječ Jahvinu sluge svoje i stoku svoju u polju ostavi. (22) Onda Jahve reče Mojsiju: "Ispruži ruku svoju prema nebu, da grad po svoj zemlji egipatskoj udari: po ljudima i životinjama i po svem bilju poljskom diljem zemlje egipatske." (23) Mojsije štap svoj u nebo podiže, a Jahve grmljavinu i grad posla – i svjetlica je do zemlje sezala. Tako je Jahve po zemlji egipatskoj grad prosipao. (24) I grad je sipao, a munja je neprestano kroz grad sijevala, uistinu bijesna, kakve u svoj zemlji egipatskoj nije bilo otkad je ljudi u njoj. (25) Grad udari po svemu što je u polju bilo diljem sve zemlje egipatske – i po ljudima i po životinjama. Udari grad i po svem bilju u polju i svako stablo poljsko polomi. (26) Samo u zemlji gošenskoj, u kojoj su sinovi Israilovi bili, grada ne bijaše.

(27) Onda faraon posla po Mojsija i Arona te im reče: "Ovaj sam put zgriješio; Jahve je pravedan, a

nismo u pravu ja i narod moj. (28) Molite se Jahvi, jer dosta je Božijega groma i grada bilo; a ja ču vas pustiti da odete, i nećete više ostati."

(29) Mojsije mu reče: "Čim izidem iz grada, ja ču ruke ka Jahvi raširiti: grmljavina će stati i grada više neće biti, da znaš da je zemlja Jahvina. (30) Ali ti i sluge tvoje – ja znam da se vi Jahve, Boga, još ne bojite."

(31) I lan i ječam stradaše, jer ječam je u klasu bio, a lan u cvatu. (32) Ali pšenica i žito strvno¹³ ne stradaše, jer su oni kasno žito.

(33) Tako Mojsije od faraona ode pa iz grada izide i ruke svoje ka Jahvi raširi: grmljavina i grad stadoše, i ni kiša više po zemlji nije pljuštala. (34) Ali kad faraon vidje da su kiša i grad i grmljavina stali, on opet zgriješi i srce mu tvrdokornim postade, njemu i slugama njegovim. (35) Srce u faraona tvrdokorno bijaše, pa on ne pusti sinove Israilove, baš kako je Jahve preko Mojsija i kazao.

Najezda skakavaca

10 Onda Jahve reče Mojsiju: "Idi faraonu, jer ja sam učinio da srce njegovo i srca sluga njegovih tvrdokorna postanu, da znamenja ova svoja među njima izvedem, (2) i da ti kazuješ sinu svome i unuku svome kako sam se ja Egipćanima narugao i kako sam ja među njima znamenja svoja izveo, da znate da sam ja Jahve."

(3) Mojsije i Aron otidoše faraonu pa mu rekoše: "Ovako veli Jahve, Bog Hebreja: 'Dokle ćeš se ti opirati da preda mnom ponizan budeš? Pusti narod moj da ide, da mi služi. (4) Jer ako ne htjedneš pustiti naroda moga, gle – sutra ču ja u zemlji tvoju skakavce dovesti. (5) Oni će površinu zemlje prekriti, pa niko neće moći zemlju vidjeti. Oni će i ono malo što je izmaklo – što vam je nakon grada ostalo – izjesti, i svako će stablo koje vam na polju nikne oni izjesti. (6) Oni će kuće vaše ispuniti i kuće svih sluga tvojih i kuće svih Egipćana; takvo što ne vidješe ni očevi tvoji ni djedovi tvoji, od dana kad u zemlju ovu dodoše pa sve do danas.' I okrenu se pa od faraona ode.

(7) Sluge faraonu rekoše: "Dokle će nam ovaj čovjek stupica biti? Neka ljudi idu i Jahvi, Bogu svome, služe. Zar ne vidiš da Egipat strada?"

¹² Ovi su čirevi izazivali teške rane po čitavu tijelu, a posebno po koljenima i po nogama (v. Ponovljeni zakon 28:35).

¹³ Bot. *Triticum spelta*; tritikala; križanac nastao od pšenice i raži.

(8) Tako Mojsija i Arona dovedoše natrag faraonu, a on im reče: "Podîte, služite Jahvi, Bogu svome! A ko su ti koji će poći?" (9) Mojsije reče: "Mi ćemo sa svojim mladima i svojim starima poći, sa sinovima svojim i kćerima svojim, sa stadima svojim i krdima svojim mi ćemo poći, jer mi Jahvi moramo svetkovinu održati."

(10) Onda im on reče: "Tako Jahve s vama bio ako ja ikad vas i djecu vašu pustim da odete! Pazite, jer opaćina je vama na umu! (11) Tako neće biti! Podîte sada, muškarci, i Jahvi služite, jer to je ono što želite vi." I otjeraše ih od faraona.

(12) Onda Jahve reče Mojsiju: "Ispruži ruku svoju nad zemljom egipatskom – za skakavce, na zemlju egipatsku da navale i sve bilje po zemlji da izjedu, sve što je iza grada preostalo." (13) Tako Mojsije štap svoj nad zemljom egipatskom pruži, a Jahve toga dana cijelogla i te noći cijele po zemlji istočni vjetar okrenu; a kad jutro osvanu, istočni vjetar skakavce nanese. (14) Skakavci na svu zemlju egipatsku nagnruše, i po svoj zemlji egipatskoj oni se spustiše; zbilja ih je mnogo bilo. Toliko skakavaca nikad nije bilo niti će ih toliko više ikad biti. (15) Jer oni svu zemlju prekriše, tako da zemlja potamnije, i sve bilje zemaljsko oni izjedoše, i sve plodove sa stabala što ih grad mimoide. Tako ni trun zelenila na drvetu i bilju poljskom ne ostade, u svoj zemlji egipatskoj.

(16) Tad faraon brže-bolje pozva Mojsija i Arona pa reče: "Ja sam prema Jahvi, Bogu vašem, i prema vama zgrijšeš! (17) Zato vas sada molim oprostite mi još ovaj put grijeh moj i ponizno Jahvu, Boga svoga, molite da on smrt ovu od mene udalji!"

(18) On ode od faraona i Jahvi se pomoli. (19) I okrenu Jahve vrlo jak vjetar sa zapada, koji podiže skakavce i odnese ih u Trsteno more¹⁴; nijedan skakavac nigdje na zemlji egipatskoj ne ostade.

(20) Ali Jahve srce faraonovo tvrdokornim učini, i on ne pusti sinova Israilovih.

Mrak na zemlji

(21) Onda Jahve reče Mojsiju: "Ispruži ruku svoju ka nebnu, da se mrak na zemlju egipatsku spusti, mrak što se može opipati." (22) Tako Mojsije ruku svoju ka nebnu ispruži, i mrak se mrkli tri dana na

svu zemlju egipatsku spusti. (23) Jedni druge nisu vidjeli, niti se bilo ko tri dana sa mjesta svoga maknuo, jedino su svi sinovi Israilovi u boravištima svojim svjetla imali.

(24) Onda faraon zovnu Mojsija pa reče: "Idite, služite Jahvi; samo neka stada vaša i krda vaša ostanu. I žene i djeca vaša s vama neka podu."

(25) Ali Mojsije reče: "Ti nam moraš dopustiti i da prinosnice i žrtve paljenice uzmem, da ih mi Jahvi, Bogu svome, prinesemo. (26) Zato će i stoka naša s nama poći; nijedan se papak ostaviti neće, jer neke ćemo mi uzeti da Jahvi, Bogu svome, služimo. I sve dok tamo ne dođemo, mi sami nećemo znati šta ćemo Jahvi primjeti."

(27) Ali Jahve srce faraonovo tvrdokornim učini, i on ne bi voljan pustiti ih da odu. (28) Onda mu faraon reče: "Miči mi se s očiju! Pazi, na oči više da mi ne izlaziš, jer na dan kad mi na oči izideš umrijet ćeš!"

(29) Mojsije reče: "Pravo zboriš! Lica tvoga ja više nikada vidjeti neću!"

Navještenje smrti prvjenaca

11 Onda Jahve reče Mojsiju: "Još ću jednu posast na faraona i na Egipat natovariti; poslije toga on će vas pustiti da odavde odete. Kad vas pusti da odete, on će vas zacijelo odavde sasvim protjerati. (2) Kaži sada pred svijetom neka svaki čovjek od komšije svoga i svaka žena od komšinice svoje predmete srebrene i predmete zlatne zaište."

(3) Jahve narodu blagonaklonost u očima Egipćana podari. A i sam Mojsije u zemlji egipatskoj

veoma cijenjen bijaše, i u očima sluga faraonovih

i u očima naroda.

(4) Mojsije reče: "Ovako veli Jahve: 'Oko ponoći ja ću Egiptom proći, (5) i svaki će prvyenac u zemlji egipatskoj umrijeti, od prvyenca faraonova, koji na prijestolju svome sjedi, pa do prvyenca ropkinje koja je za kamenom mlinskim, i prvina svaka od stoke.

(6) I u svoj će zemlji egipatskoj nastati velik jauk, kakva prije nije bilo i kakva više neće biti. (7) Ali ni na jednog od sinova Israilovih neće ni pas zalajati, ni na čovjeka ni na životinju – da shvatite vi kako Jahve razlučuje Egipat od Israilaca.' (8) Sve ove sluge twoje meni će doći i preda mnom se nakloniti govorći: 'Idite, i ti i sav narod koji te slijedi!' Poslije toga ja ću otići." I on s velikim gnjevom ode od faraona.

(9) Onda Jahve reče Mojsiju: "Faraon te neće poslušati, pa će se čuda moja u zemlji egipatskoj

¹⁴ Trstenim morem u hebrejskom se nazivaju dva mesta: prvo, more koje su prešli Israilci kad su izišli iz Egipta; smatra se da se ovaj dogadjaj zbio u blizini močvarne oblasti uz Suecki zalin, koja je poznata pod imenom Gorka jezera; drugo, Suecki zalin.

umnožiti.” (10) Mojsije i Aron sva ova čuda pred faraonom izvedoše, ali Bog srce faraonovo tvrdokornim učini, pa on ne pusti sinove Israilove da iz zemlje njegove odu.

Pesah

12 I Jahve reče Mojsiju i Aronu u zemlji egipatskoj: (2) “Ovaj će vam mjesec početak mjeseci biti; neka vam on prvi mjesec u godini bude.¹⁵ (3) Kažite svoj zajednici israelskoj: ‘Na deseti dan ovoga mjeseca svako neka mladoga brava¹⁶ sebi uzme, prema kućama očeva svojih, jednoga brava za svaku kuću. (4) Pa ako je kuća odveć malehna za jednoga brava, onda neka on i komšija njegov najблиži kući njegovoj uzmu jednoga prema broju čeljadi; prema tome koliko svako čeljade treba pojesti, vi ćete brava podijeliti. (5) Brav vaš neka bude mužjak, bez mahane, godinu star; između ovaca ili koza uzeti ga možete. (6) Vi ćete ga sve do četrnaestoga dana ovog istog mjeseca čuvati, a onda neka ga sva zajednica israelska u sumrak zakolje. (7) I neka krvi uzmu i premažu oba dovratnika i nadvratnik kuća u kojima ga budu jeli. (8) Te iste noći meso neka jedu, na vatri pečeno, i neka ga s beskvasnim hljebom i gorkim travama jedu. (9) Ne jedite od njega ništa sirovo niti kuhano u vodi, nego na vatri pečeno – i glavušu njegovu i noge njegove i iznutrice njegove. (10) I ništa od njega do jutra ne ostavljajte; sve što od njega do jutra ostane vi ćete na vatri spaliti. (11) A ovako ćete ga jesti: opasanih krsta svojih, s obućom svojom na nogama svojim i sa štapom svojim u ruci svojoj; i u žurbi ga jedite – to je Pesah¹⁷ Jahvin.

¹⁵ Računanje vremena i kalendar, kao i početni mjesec u godini, u starih Israilaca razlikuje se od današnjeg računanja vremena. U Petoknjižu srećemo dva različita kalendara. Jedan počinje u martu / aprilu, a drugi u septembru / oktobru.

Imena mjeseci u hebrejskom kalendaru: abib; nisan (mart / april); ziv (ijar) (april / maj); sivan (maj / juni); tamuz (juni / juli); ab (juli / avgust); elul (avgust / septembar); ethanim (tišri) (septembar / oktobar); bul (markešvan) (oktobar / novembar); kislev (novembar / decembar); tebet (decembar / januar); šebat (januar / februar); adar (februar / mart); adar šeni – drugi adar (ovaj trinaesti mjesec dodaje se svake tri godine, kako bi lunarni kalendar pratio solarnu godinu). Imena tamuz i adar šeni ne potječu iz Biblije.

¹⁶ Janje ili jare.

¹⁷ Riječ pesah (*pasha*) na hebrejskom znači *proći bez dodira, bez štete*. Danas je to jedan od velikih blagdana jevrejskoga

(12) Jer ja ću se te noći kroz zemlju egipatsku zaputiti i po prvjencima svim u zemlji egipatskoj udariti, i po ljudima i po životnjama; i svim božanstvima egipatskim ja ću presudu donijeti – ja sam Jahve. (13) Krv će vam biti znak na kućama u kojima živate; pa kad vidim krv, ja ću vas preskočiti, i nikakva pošast na vas se neće sručiti da vas uništi kad ja po zemlji egipatskoj udarim.

Blagdan beskvasnog hljeba

(14) I ovaj će dan vama spomen biti, a vi ćete ga kao svetkovinu Jahvi slaviti; kroz naraštaje svoje vi ga kao trajan obred morate svetkovati. (15) Sedam dana vi ćete hljeb beskvasni jesti, ali prvoga dana vi ćete iz kuća svojih kvas iznijeti; jer ko god bude od prvoga dana pa do dana sedmoga išta kvasno jeo – ta će osoba od Israilaca odbačena biti. (16) Prvog ćete dana sveti sabor održati, a sveti sabor i sedmoga dana. Nikakav se posao tim danima ne smije raditi, osim onoga što svaka osoba mora jesti – jedino to možete pripraviti. (17) I održavajte Blagdan beskvasnog hljeba, jer baš na taj dan ja sam vojske vaše iz zemlje egipatske izveo; održavajte zato ovaj dan kao trajan obred kroz naraštaje svoje. (18) U prvome mjesecu¹⁸, od večeri četrnaestoga dana toga mjeseca, vi ćete hljeb beskvasni jesti, pa sve do večeri dvadeset i prvoga dana toga mjeseca. (19) Sedam dana u kućama vašim kvasa neće biti; jer ko god bude išta kvasno jeo – ta će osoba od zajednice israelske odsječena biti, bio tuđinac bio rodom iz zemlje. (20) Vi nećete ništa kvasno jesti; u svim prebivalištima svojim vi ćete hljeb beskvasni jesti.”

(21) Onda Mojsije pozva sve starješine israelske pa im reče: “Idite i brava sebi uzmite, prema porodicama svojim, i za Pesah brava zakoljite. (22) Uzmite stručak origana¹⁹ i umočite ga u krv što je u zdjeli, i premažite krvlju što je u zdjeli nadvratnik i oba dovratnika; i neka niko od vas do jutra na vrata kuće svoje ne izlazi. (23) Jer Jahve će proći, po Egipćanima da udari; i kad vidi krv na nadvratniku i dvama dovratnicima, Jahve će mimo vrata proći i neće dati krvniku u vaše kuće da uniđe i po vama udari.

svetog kalendara, kojim jevreji čuvaju uspomenu na izlazak iz ropstva u slobodu.

¹⁸ Kad počinje Blagdan beskvasnog hljeba.

¹⁹ Bot. *Origanum maru*; mirisna biljka iz porodice metvica.

(24) I zauvijek se ove upute držite kao odredbe za vas i djecu vašu. (25) Kad dodete u zemlju koju će vam Jahve dati, kao što je i obećao, ovaj ćete obred svetkovati. (26) I kad vam djeca vaša kažu: 'Šta vam obred ovaj znači?' (27) vi ćete reći: 'Ovo je žrtva Pesaha Jahvi, koji prođe mimo kuću sinova Israilovih u Egiptu, kad po Egipćanima udari, a domove naše poštujte.' A narod se duboko nakloni i pomoli. (28) Onda sinovi Israilovi odoše i tako učiniše; baš kako Jahve bijaše Mojsiju i Aronu zapovjedio, tako oni učiniše.

Smrt prvjenaca

(29) I desi se oko ponoći da Jahve po svim prvjenicima u zemlji egipatskoj udari, od prvjenca faraonova, koji je na prijestolju svome sjedio, do prvjenca sužnjeg, koji bijaše u tamnici, i po prvini svakoj od stoke. (30) Faraon ustade u noći, on i sve služe njegove i svi Egipćani, i velik jauk u Egiptu nastade, jer ne bješe doma u kojem neko ne umrije.

(31) Tad faraon u noći pozva Mojsiju i Aronu pa reče: "Ustajte, odlazite od naroda moga, i vi i sinovi Israilovi! Idite, Jahvi se klanjajte, kako rekoste!

(32) Povedite i stada svoja i krda svoja, kako rekoste, pa idite, a i mene blagoslovite!"

Izlazak Israilaca

(33) Egipćani su narod požurivali da ga brže-bolje iz zemlje istjeraju – jer: "Svi ćemo pomrijjeti!", rekoše oni. (34) Tako narod ponese tijesto svoje prije nego što ono nakvasa: načve svoje umotane u haljine na plećima svojim.

(35) I učiniše sinovi Israilovi kako Mojsije reče, i zaiskaše od Egipćana predmete srebrenе i predmete zlatne, i haljine. (36) Jahve podari narodu blagonaklonost u očima Egipćana, pa im oni dadeše šta zaiskaše; tako oni pokradoše Egipćane.

(37) I zaputiše se sinovi Israilovi od Ramsesa prema Sukotu, oko šest stotina hiljada ljudi pješaka, pored žena i djece. (38) I mnogo drugog svijeta gore s njima podje, sa stadima i krdima, vrlo mnogo stoke. (39) Od tijesta što ga iz Egipta ponesoše oni beskvasne pogače ispekoše; tijesto nije bilo nakvasalo, jer oni bijahu iz Egipta protjerani, i ne imadoše vremena da hranu sebi priprave.

(40) A vrijeme koje su sinovi Israilovi proživjeli u Egiptu iznosilo je četiri stotine i trideset godina. (41) I kad se navrši četiri stotine i trideset godina,

baš toga dana sve vojske Jahvine iz zemlje egipatske izidoše.

Propisi o Pesahu

(42) Jednu noć treba zarad Jahve svetkovati, jer je on njih iz zemlje egipatske izveo; ova je noć zarad Jahve – da je svi sinovi Israilovi kroz sve naraštaje svoje svetušku.

(43) Jahve reče Mojsiju i Aronu: "Ovo su propisi o Pesahu: nijedan stranac od njeg ne smije jesti; (44) ali rob svakoga čovjeka kupljen novcem, nakon što ga obrežete – on tad od njeg može jesti. (45) Gost ili najamnik od njeg ne smiju jesti. (46) On se mora samo u jednoj kući jesti; vi ne smijete iz kuće nimalo mesa iznijeti niti smijete koju kost od njeg slomiti. (47) Sva zajednica israelska ovo mora svetkovati.

(48) Ali ako među vama boravi tuđinac koji Pesah Jahvi svetkovati želi, neka se svi muški njegovи obrežu, pa ga onda pustite da pride da ga svetkuje; i on će biti kao domorodac u zemlji. Ali niko neobrežan ne može ga jesti. (49) Isti zakon vrijedi za domoroca kao i za tuđinca koji među vama boravi."

(50) Onda svi sinovi Israilovi tako učiniše; oni uradiše baš kako Jahve bijaše Mojsiju i Aronu zapovjedio. (51) I tog istog dana sinove Israilove, po vojskama njihovim, Jahve iz zemlje egipatske izvede.

Posvećivanje prvjenaca

13 Onda Jahve reče Mojsiju, govoreći: (2) "Posvetite meni svakog prvjenca; prvi plod utrobe svake među sinovima Israilovim, i od čovjeka i od životinje – to meni pripada."

(3) Mojsije reče narodu: "Sjećajte se ovoga dana u kojem ste iz Egipta, iz kuće ropstva, izišli; jer snažnom rukom Jahve vas je odatle izveo. I neka se ništa kvasno ne jede. (4) Danas u mjesecu abibu²⁰ vi ćete izići. (5) I kad vas Jahve dovede u zemlju Kanaanaca, Hetita, Amorejaca, Hivijaca i Jebusejaca, za koju se očevima vašim zakleo da će je vama dati, zemlju kojom med i mljeko teku – vi ćete obred ovaj u mjesecu ovom održavati. (6) Sedam ćete dana beskvasni hljeb jesti, a sedmoga dana neka svetkovina za Jahvu bude. (7) Beskvasni hljeb neka se sedam dana jede; i neka se u vas ništa kvasno ne nade, i neka se u granicama vašim nimalo kvasa u vas ne nade. (8) Ti ćeš toga dana sinu svome kazati, govoreći: 'Ovo je zarad onoga

²⁰ Prvi mjesec.

što je Jahve za me učinio kad sam ja iz Egipta izšao.' (9) I to će ti kao znak na ruci twojoj poslužiti, i kao opomena na čelu tvome – da zakon Jahvin u ustima tvojim bude; jer vas je snažnom rukom Jahve iz Egipta izveo. (10) Zato ćete vi zapovijed ovu iz godine u godinu u određeno vrijeme izvršavati. (11) Pa kad vas Jahve u zemlju Kanaanaca dovede – kako se on vama i očevima vašim zakleo – i dade vam je, (12) vi ćete Jahvi prvi plod utrobe svake posvetiti, i prvi plod od svake životinje koju imate. Muški prvenci Jahvi pripadaju! (13) A svaki prvi plod magarca vi ćete bravčetom²¹ otkupiti; ako ga ne otkupite, onda ćete mu šiju zavrnuti; i svakog prvjenca od ljudi, među sinovima vašim, vi ćete otkupiti.

(14) I kad te sin tvoj u vremenu što će doći upita: 'Šta je ovo?', ti ćeš mu onda reći: 'Snažnom rukom Jahve nas je iz Egipta, iz kuće ropstva, izveo. (15) Desi se, kad nas faraon, tvrdoglav, ne htjede pustiti da idemo, da Jahve svakog prvjenca u zemlji egipatskoj usmrti, i prvjenca od ljudi i prvinu od životinja. Zato ja mužjake Jahvi žrtvujem, prvi plod utrobe svake, a svakog prvjenca od sinova svojih ja otkupljujem.' (16) Tako će to poslužiti kao znak na ruci twojoj i kao zapis na čelu tvome, jer snažnom rukom Jahve nas iz Egipta izvede."

(17) Kad faraon pusti narod da ide, Bog ih ne poveđe putem prema zemlji filistinskoj, iako on bijaše bliži, jer Bog reče: "Narod se može predomisliti kad rat vidi, pa se u Egipat vratiti." (18) Zato Bog okolo povede narod putem kroz pustinju prema Trstenome moru; i sinovi Israilovi iz zemlje egipatske u vojničkom stroju izidoše.

(19) Mojsije sa sobom Jozefove kosti poneše, jer Jozef bijaše sinove Israilove svečano zakleo riječima: "Bog će se zacijelo za vas postarat, a vi ćete kosti moje odavde sa sobom ponjeti."

(20) Onda su oni iz Sukota krenuli i u Etamu se na rubu pustinje utaborili. (21) Jahve je pred njima u stupu od oblaka danju išao, putem da bi ih vodio, a noću u stupu od vatre, svjetlo da bi im davao – da oni i noću i danju putuju. (22) On nije ispred naroda danju stup od oblaka niti noću stup od vatre uklanjao.

Faraon u potjeri

14 Onda Jahve reče Mojsiju, govoreći: (2) "Kaži sinovima Israilovim neka se vrate i pred

Pi-Hahirotom, između Migdola i mora, neka se utabore; vi ćete se pred Baal-Cefonom, nasuprot njemu, pokraj mora utaboriti. (3) Jer faraon će za sinove Israilove kazati: 'Oni u pometnji zemljom tumaraju; pustinja ih je zatvorila.' (4) Tako će ja srce faraonovo tvrdokornim učiniti, pa će on za njima u potjeru poći; ali ja ću se nad faraonom i svom vojskom njegovom slavom okititi, a Egipćani će znati da sam ja Jahve." I oni tako učiniše.

(5) Kad je kralju egipatskom rečeno da je narod umakao, faraon i služe njegove o narodu se predomisliše, pa rekoše: "Šta to učinimo te pustismo Israilce da nam ne služe!" (6) Tako on svoja kola pripremi i vojsku svoju sa sobom povede. (7) Šest stotina probranih kola uze, i sva ostala kola egipatska – a u svima zapovjednici. (8) Srce u faraona, kralja egipatskog, Jahve tvrdokornim učini, te on krenu u potjeru za sinovima Israilovim, dok su sini novi Israilovi slavodobitno izlazili. (9) Onda Egipćani krenu za njima u potjeru sa svim konjima i kolima faraonovim, konjanicima njegovim i vojskom njegovom, i oni ih sustigoše dok su uz more taborovali, pored Pi-Hahirota, ispred Baal-Cefona. (10) Kako se faraon primicao, sinovi Israilovi pogledaše, i gle – Egipćani za njima idu; silan ih strah obuze, te sinovi Israilovi Jahvi zavapiše. (11) Tad oni Mojsiju rekoše: "Jesi li nas zato što u Egipatu grobova nema izveo, u pustinji da umremo? Zašto si se prema nama ovako ponio izvodeći nas iz Egipta? (12) Nisu li ovo riječi koje smo ti u Egipatu govorili: 'Ostavi nas Egipćanima da služimo'? Jer bolje bi nam bilo da smo Egipćanima služili nego da u pustinji pomremo."

(13) Ali Mojsije reče narodu: "Ne bojte se! Stojte stameno i vidjet ćete spasenje koje će vam Jahve danas donijeti; jer Egipćane koje ste danas vidjeli nikad više nećete vidjeti. (14) Jahve će se za vas boriti, a vi ćete mirni biti."

More se razdvaja

(15) Onda Jahve reče Mojsiju, govoreći: "Zašto mi zapomažete? Reci sinovima Israilovim neka naprijed krenu. (16) A ti – ti štap svoj podigni i ruku svoju nad morem ispruži, vodu da razdijeliš, a sinovi će Israilovi po suhome tlu kroz sredinu proći. (17) A ja – gle, ja ću srca Egipćana tvrdokornim učiniti, pa će oni za njima poći; i ja ću se nad faraonom i svom vojskom njegovom, nad kolima njegovim i konjanicima njegovim, slavom okititi.

²¹ Janjetom ili jaretom.

(18) Tad će Egipćani znati da sam ja Jahve, kad se ja nad faraonom, nad kolima njegovim i konjanicima njegovim slavom okitim.” (19) Andeo Božiji, koji je pred taborom israelskim išao, pomaknu se i iza njih prođe, a i stup od oblaka ispred njih se maknu te iza njih stade. (20) Tako on između tabora egipatskog i tabora israelskog dode; kroz noć, oblak je jednima tamu, a drugima svjetlo davao. Zato se oni cijelu noć jedni drugima nisu primicali.

(21) Onda Mojsije ruku svoju nad morem ispruži; a Jahve je cijelu noć snažnim vjetrom istočnim more natrag tjerao, i u suho je tlo more pretvorio, tako su se vode razdijelile. (22) Sinovi Israilovi sredinom mora po suhome tlu prođoše, a vode im s njihove desne i s njihove lijeve strane poput bedema bijahu.

(23) Onda Egipćani u potjeru krenuše, i svi konji faraonovi, kola njegova i konjanici njegovi za njima posred mora krenuše. (24) Za jutarnje straže iz stupa vatre i oblaka Jahve na vojsku egipatsku pogled spusti pa u vojsku egipatsku pometnju unese.

(25) On učini da se točkovi kola njihovih izokreću, i učini da se oni s mukom kreću; tako Egipćani rekoše: “Bježimo od Israilaca, jer Jahve se za njih protiv Egipćana bori!”

(26) Tad Jahve reče Mojsiju: “Ispruži ruku svoju nad morem – neka se vode na Egipćane vrate, na kola njihova i konjanike njihove!” (27) I Mojsije ruku svoju nad morem ispruži, i more se u cik zore na mjesto svoje vrati, dok su Egipćani pravo u njega bježali; onda Jahve nasred mora Egipćane uništi. (28) Vode se vratiše pa kola i konjanike prekriše, a tako i svu vojsku faraonovu što je za njima u more pošla; nijedan od njih ne ostade.

(29) Ali sinovi Israilovi po suhome su tlu sred mora hodili, a vode im s njihove desne i s njihove lijeve strane poput bedema bijahu. (30) Tako je toga dana Jahve izbavio Israilce iz egipatskih ruku; i gledahu Israilci mrtve Egipćane na obali morskoj. (31) Kad Israilci vidješe golemu moć što ju je Jahve protiv Egipćana pokazao, ljudi se pobojše Jahve, pa u Jahvu i u slugu njegova Mojsija povjerovaše.

Pjesma o izbavljenju

15 Onda Mojsije i sinovi Israilovi ovu pjesmu Jahvi zapjevaše i rekoše:

“Ja ču Jahvi pjevati, jer uistinu uzvišen je on; konja i konjanika njegova u more je zavitlao on.

(2) Jahve je snaga moja i pjesma moja, i spasenje moje postao je on; ovo je Bog moj, i ja ču ga slaviti; Bog oca moga, i ja ču ga veličati.

(3) Jahve ratnik je; Jahve ime mu je.

(4) Kola faraonova i vojsku njegovu u more je bacio on; a odabrane vojvode njegove u Trstenom se moru utopiše.

(5) Morske ih dubine prekriše; kao kamen u dubine potonuše.

(6) Desnica tvoja, o Jahve, u sili veličanstvena bješe, desnica tvoja, o Jahve, dušmana razmrksa.

(7) I u veličini savršenstva svoga one što na te ustaše poruši ti; svoj plamteći gnjev posla ti, i on ih kao pljevu uništi.

(8) Od udara iz nozdrva tvojih vode se nagomilaše, kao bedemi se uzburkane vode uzdigoše; morske dubine u srcu se mora stisnuše.

(9) Dušmanin reče: ‘Ja ču progoniti, ja ču sustići, i plijen ču ja podijeliti; moja će žudnja protiv njih ispunjena biti; ja ču mač svoj isukati, moja će ih ruka uništiti!’

(10) Ti si vjetrom svojim zapuhao, more ih je prekrilo; u silnim vodama potonuše oni kao olovo.

(11) Među bogovima, o Jahve, ko je kao ti? Ko je kao ti veličanstven u svetosti, strašan u slavi? Ti čuda činiš.

(12) Ti si desnicu svoju pružio, zemlja ih je progutala.

(13) Dobrotom svojom ti si vodio narod što si ga otkupio; snagom svojom ti si ih do svetoga staništa svoga odveo.

(14) Narodi su čuli, oni dršcu; žitelje Filistine tjeskoba je obuzela.

(15) Onda su glavešine edomske užasnute bile; poglavari moapski – drhtaj ih obuzima; svi žitelji Kanaana rasplinuli su se.

(16) Strah i jeza navaljuju na njih; snagom ruke tvoje oni su kao kamen nepomični; sve dok narod tvoj ne prođe.

o Jahve, sve dok narod što si ga ti otkupio ne prođe.

(17) Ti ćeš njih dovesti i posaditi ih u gori posjeda svoga, u mjestu, o Jahve, što si ga ti staništem svojim učinio, u svetištu, o Jahve, što si ga ti rukama svojim izgradio.

(18) Jahve će dovijeka gospodariti.”

(19) Jer konji faraonovi s kolima njegovim i konjanicima njegovim u more udioše, a Jahve vode morske na njih vrati, ali sinovi Israilovi po suhome su tlu sred mora hodili.

(20) Proročica Mirjam, sestra Aronova, def u ruku svoju uze, a sve žene za njom s defovima i uz igru izidoše.

(21) Mirjam im zapjeva:

“Pjevajte Jahvi, jer uistinu uzvišen je on;
konja i konjanika njegova u more je zavitlao on.”

Gorka voda

(22) Onda Mojsije odvede Israilce od Trstenoga mora, i oni u pustinju Šur dođoše; tri su dana pustinjom išli, a vode nisu našli. (23) Kad prispješe u Maru, vode u Mari nisu mogli piti jer ona gorka bješe; zato se i zove Mara.²² (24) Tako je narod gundao na Mojsija, govoreći: “Šta ćemo piti?”

(25) Tad Mojsije zavapi Jahvi, a Jahve mu na jedno drvo pokaza; i on ga u vodu baci, pa voda slatka postade. Tamo im Jahve zakon i propis postavi, i tamo ih on na kušnju stavi. (26) I on reče: “Ako zbijla budete glas Jahve, Boga svoga, slušali, i činili što je u očima njegovim pravo, i slušali zapovijedi njegove, i držali se svih zakona njegovih – ja nijednu bolest što sam je na Egipćane navalio neću na vas navaliti, jer ja, Jahve, vaš sam iscjelitelj.”

(27) Onda oni u Elim dođoše, gdje dvanaest vrela i sedamdeset stabala hurminih palmi bijaše, i oni se tamo pokraj vode utaboriše.

Mana i prepelice

16 Onda sva zajednica sinova Israilovih iz Elima krenu i dođe u pustinju Sin, koja je između Elima i Sinaja, petnaesti dan drugoga mjeseca nakon što su iz zemlje egipatske otišli. (2) Sva je zajednica sinova Israilovih na Mojsija i Arona u pustinji gundala. (3) Sinovi im Israilovi rekoše: “Da smo bogdo od ruke Jahvine u zemlji egipatskoj pomrli, kad smo oko lonaca s mesom sjedili, kad smo hljeba do mile volje jeli; jer vi ste nas u pustinju ovu doveli da sav ovaj zbor gladu umorite!”

(4) Onda Jahve reče Mojsiju: “Gle, ja ću vam hljeb daždom s neba spuštati; a narod će svakoga dana napolje izlaziti i za taj dan dovoljno sakupiti – da ih tako na kušnju stavim: hoće li ili neće upute

moje slijediti. (5) A šestoga dana, kad oni spreme što su unijeli, to će biti dvaput više od onoga što drugim danima skupe.”

(6) Tako Mojsije i Aron svim sinovima Israilovim rekoše: “Večeras ćete vi znati da vas je Jahve iz zemlje egipatske izveo; (7) a ujutro ćete slavu Jahvini vidjeti – jer on vas čuje kako na Jahvu gundate; a ko smo mi pa da vi na nas gundate?” (8) “Kad vam”, dodade Mojsije, “Jahve da mesa, navečer da ga jedete, a ujutro hljeba do mile volje – jer Jahve vas čuje gdje na njega gundate. I ko smo mi? Vi ne gundate na nas, nego na Jahvu!”

(9) Onda Mojsije reče Aronu: “Kaži svoj zajednici sinova Israilovih: ‘Primaknite se pred Jahvu, jer on je gundanje vaše čuo.’”

(10) I dok je Aron svoj zajednici sinova Israilovih govorio, oni prema pustinji pogledaše, i gle – slava se Jahvina u oblaku ukaza.

(11) I Jahve reče Mojsiju, govoreći: (12) “Ja sam čuo gundanje sinova Israilovih. Kaži im i reci: ‘U sumrak ćete vi meso jesti, a ujutro ćete se hljebom zasiliti; i vi ćete znati da sam ja Jahve, Bog vaš.’”

(13) I desi se da navečer prepelice naiđoše i tabor prekriše, a ujutro oko tabora sve je orosilo. (14) Kad je rose nestalo, gle – na površini pustinje pojavi se nešto tanahno poput pahuljice, tanahno kao slana na zemlji. (15) Kad to sinovi Israilovi vidješe, jedni drugima rekoše: “Šta je to?” Jer oni nisu znali šta je to.

A Mojsije im reče: “To je hljeb što vam ga Jahve dade da ga jedete. (16) Ovo je Jahve zapovjedio: ‘Neka svaki čovjek nakupi koliko treba za jelo; vi ćete prema broju čeljadi koje svaki od vas u čadoru svome ima po jedan omer²³ uzeti.’”

(17) Sinovi Israilovi tako uradiše, pa neki nakupiše dosta, a neki malo. (18) Kad su to oni po omeru izmjerili, onaj ko je sabrao mnogo nije imao previše, a onaj ko je sabrao malo nije premalo imao; svaki čovjek bijaše nakupio onoliko koliko mu je za jelo trebalo.

(19) Mojsije im reče: “Neka nijedan čovjek ništa od toga do jutra ne ostavi.”

(20) Ali oni Mojsija ne poslušaše, pa neki ostaviše dio toga do jutra, ali se to ucrva i usmrđe, te se Mojsije na njih rasrdi.

(21) Oni su iz jutra u jutro sakupljali, svaki čovjek onoliko koliko mu je za jelo trebalo, ali kad bi sunce ogrijalo, to bi se rastopilo. (22) A onda šestoga

²² Mara znači *gorka*.

²³ Jeden omer – 2,2 litra.

dana oni dvaput više hljeba sakupiše, dva omera za svakoga. Kad sve glavešine zajednice dodoše i Mojsiju za ovo rekoše, (23) onda im on reče: "Ovo je ono što je Jahve kazao: sutra je dan počinka, subota²⁴, Jahvi sveta. Ispecite što kanite ispeći i sku-hajte što kanite skuhati, a sve što ostane sklonite da se do jutra sačuva."

(24) Tako to oni do jutra skloniše, kako Mojsije bijaše zapovjedio, i to se ne usmrdje niti u njemu ijednog crva bješe. (25) Mojsije reče: "Pojedite to danas, jer danas je subota, za Jahvu; danas u polju to nećete naći. (26) Šest ćeće dana to sakupljati, ali sedmoga dana, u subotu, toga neće biti."

(27) Desi se i sedmoga dana da neki ljudi izidoše da sakupljaju, ali oni ništa ne nađoše. (28) Onda Jahve reče Mojsiju: "Dokle ćeće se opirati da se zapovjedi mojih i uputa mojih držite? (29) Vidi, Jahve vam je subotu dao; zato vam on šestoga dana hljeba za dva dana daje. Neka svaki čovjek na mjestu svome ostane; neka nijedan čovjek sedmoga dana s mjesta svoga ne odlazi." (30) Tako je narod sedmoga dana otpočinuo.

(31) Dom Israilov manom²⁵ ga je prozvao; on je poput sjemena korijandra bio, bijel, a okus je kolača medenog imao. (32) Onda Mojsije reče: "Ovo je Jahve zapovjedio: 'Uzmite jedan omer mane i sačuvajte ga za naraštaje svoje, da vide hljeb kojim sam vas ja u pustinji hranio, kad sam vas iz zemlje egipatske izveo.'

(33) Mojsije reče Aronu: "Uzmi posudu pa u nju jedan omer mane stavi, i metni je pred Jahvu da se za naraštaje vaše čuva."

(34) Kako je Jahve Mojsiju zapovjedio, tako je Aron pred Svjedočanstvo²⁶ manu stavio, da se čuva.

(35) Sinovi Israilovi četrdeset su godina manu jeli, sve dok u jednu naseljenu zemlju ne dodoše; oni su manu jeli sve dok do međe zemlje kanaanske nisu došli.

(36) A jedan omer deseti je dio efe.²⁷

Voda u stijeni

17 Onda sva zajednica sinova Israilovih krenu iz pustinje sinske od mjesta do mjesta, prema zapovijedi Jahvinoj, i u Refidimu se utabori, ali

²⁴ Hebr. *šabat*. Dan subotnjeg odmora počinje u petak sa zalaskom sunca i traje do zalaska sunca u subotu.

²⁵ Mana znači *šta je to?*

²⁶ Kamene ploče na kojima je bilo ispisano Deset zapovijedi.

²⁷ Jedna efa – oko 22 litra.

tu ne bješe vode da narod pije. (2) Zato se narod s Mojsijem prepričati stade pa reče: "Daj nam vode da pijemo!"

A Mojsije im reče: "Zašto se sa mnom prepirete? Zašto Jahvu iskušavate?"

(3) Ali narod je tamo vode žedan bio, pa je na Mojsija gundao, govoreći: "Zašto si nas iz Egipta izveo, da nas i djecu našu i stoku našu žeđu umoriš?"

(4) A Mojsije Jahvi zavapi, govoreći: "Šta ču s narodom ovim! Još malo pa će me kamenovati!"

(5) Onda Jahve reče Mojsiju: "Izidi pred narod i nekoliko starješina israelih sa sobom uzmi, i u ruku svoju štap svoj kojim si po Nilu udario uzmi pa podi. (6) Gle, Ja ču pred tobom tamo na stijeni u Horebu stajati, a ti ćeš po stijeni udariti, i voda će iz nje izbiti, da narod pije." I Mojsije pred očima starješina israelih tako učini.

(7) On mjestu ime Masa i Meriba²⁸ nadjenu zbog prepiske sinova Israilovih, i zbog toga što su oni Jahvu iskušavali govoreći: "Je li Jahve među nama, ili nije?"

Borba s Amalečanima

(8) Onda dodoše Amalečani i u Refidimu nasrnuše na Israilce. (9) Tad Mojsije reče Ješui: "Odaberri nam ljude pa podi i bori se protiv Amalečana. Sutra ču ja sa štapom Božijim u ruci svojoj navrh brda stati."

(10) Ješua učini kako mu Mojsije reče, i borbu protiv Amalečana zapodjenu, a Mojsije, Aron i Hur navrh se brda uspeše. (11) I desi se, kad Mojsije ruku svoju podiže, da Israilci nadjačaše, a kad on ruku svoju spusti, Amalečani nadjačaše. (12) Ali ruke Mojsiju otežaše. Tad oni jedan kamen uzeše pa ga poda nj staviše, i on na njeg sjede; a Aron i Hur ruke su mu podupirali, jedan s jedne, a drugi s druge strane. Tako su mu ruke sve do sumraka ostale čvrste. (13) Tako Ješua Amaleka i narod njegov oštricom mača nadvlada.

(14) Onda Jahve reče Mojsiju: "Zapiši ovo u knjigu kao spomen i postaraj se da to Ješua čuje, jer ja ču spomen na Amaleka pod nebom posve izbrisati."

(15) Mojsije podiže žrtvenik i nadjenu mu ime Jahve Nisi²⁹, (16) i reče: "Jahve je prisegu položio; Jahve će se iz naraštaja u naraštaj protiv Amalečana boriti."

²⁸ Masa znači *ispit, proba*, a Meriba *kavga*.

²⁹ U značenju *Jahve je moj bajrak*.

Jitro posjećuje Mojsija

18 A Jitro, svećenik iz Midjana, punac Mojsijev, ču sve što Bog bijaše za Mojsija i za Israilce, narod svoj, učinio, i kako iz Egipta Jahve bijaše Israilce izveo. (2) Jitro, punac Mojsijev, uze ženu Mojsijevu Ciporu, nakon što je Mojsije ocu posla, (3) i dva sina njezina, od kojih je jednome ime bilo Geršom³⁰ – jer Mojsije reče: "U tuđoj zemlji došlač bijah" – (4) a drugi se zvao Eliezer³¹ – jer reče: "Bog oca mojega bijaše mi na pomoći i od mača me faraonova izbavi." (5) Onda Jitro, punac Mojsijev, dove Mojsiju sa sinovima njegovim i ženom njegovom u pustinju gdje je on taborovao, u gori Božijoj. (6) On poruči Mojsiju: "Ja, punac tvoj Jitro, dolazim ti sa ženom tvjom i dva sina njezina."

(7) I Mojsije iziđe puncu svome na susret, pa se on duboko nakloni i poljubi ga; i oni jedan drugog za zdravlje upitaše pa u čador udioše. (8) Mojsije ispriča puncu svome sve što Jahve bijaše faraonu i Egipćanima zbog Israilaca učinio, sve nedaaće što su ih putem snalazile, i kako ih je Jahve izbavio.

(9) Jitro se obradova svem dobru što ga Jahve bijaše Israilcima učinio izbavivši ih iz šaka egipatskih.

(10) Onda Jitro reče: "Blagoslovjen neka je Jahve, koji vas je iz šaka egipatskih i šaka faraonovih izbavio, i koji je narod iz šaka egipatskih izbavio!

(11) Sad znam da je Jahve veći od bogova svih; to se zbilja pokazalo kad su oni s narodom okrutno postupali." (12) Onda Jitro, punac Mojsijev, uze žrtvu paljenicu i druge žrtve za Jahvu, a Aron sa svim glavešinama israelskim dove da s puncem Mojsijevim pred Bogom objeduje.

Jitro savjetuje Mojsija

(13) I desi se sutradan da Mojsije sjede narodu da sudi, i stajaše narod oko Mojsija od jutra do mraka.

(14) Pa kad punac Mojsijev vidje što sve Mojsije za narod čini, on reče: "Šta to ti narodu činiš? Zašto ti sam sjediš, a sav narod oko tebe stoji od jutra do mraka?"

(15) Mojsije reče svome puncu: "Jer narod dolazi meni da se kod Boga raspita. (16) Kad među njima spor izbije, to do mene dove, pa ja između čovjeka i bližnjeg njegova presudim i propise Božije i zakone njegove obznanim."

(17) Mojsijev punac reče mu: "Ne valja to što ratiš. (18) Ti ćeš doista namučiti i sebe i ovaj narod

što je s tobom, jer zadaća je za te preteška; ti je ne možeš sam obavljati. (19) Sad me poslušaj: ja će te savjetovati, a Bog će uz tebe biti. Ti narodu budi zastupnik pred Bogom, i sporove njihove Bogu iznesi; (20) onda ih propisima i zakonima pouči, pa im obznani put kojim će hoditi i dužnosti koje će izvršavati. (21) I još ćeš između sveg naroda sposobne i bogobojažne ljude probrati, ljude povjerljive, one koji nečasnu zaradu mrze, i njih ćeš ti postaviti za poglavare hiljadama, stotinama, pedesetinama i desetinama. (22) Neka oni u svako doba narodu sude; i neka svaki veći spor oni preda te iznesu, a o svakom manjem sporu neka sami odluče. Tako će tebi lakše biti, a i oni će s tobom breme nositi. (23) Ako tako uradiš i Bog ti tako zapovjedi, onda ćeš kadar biti da izdržiš, a i sav ovaj narod u miru će domu svome poći."

(24) I Mojsije posluša punca svoga pa uradi sve što on bijaše rekao. (25) Mojsije između svih Israilaca sposobne ljude probra pa ih učini narodu poglavarima, predvodnicima hiljada, stotina, pedesetina i desetina. (26) Oni su u svako doba narodu sudili; teže bi sporove Mojsiju iznosili, a o svakom manjem sporu oni bi sami odlučili.

(27) Onda se Mojsije od punca svoga oprosti, i Jitro ode putem svojim u zemlju svoju.

Mojsije na Sinaju

19 Tri mjeseca nakon što su sinovi Israilovi iz zemlje egipatske izišli, baš toga dana, u pustinju Sinajsku oni dođoše. (2) Kad iz Refidima krenuše, oni u pustinju Sinajsku dođoše i u pustinja se utaboriše; tamo su Israilci pred gorom taborovali.

(3) Mojsije se Bogu uspe, a Jahve ga iz gore zovnu, govoreći: "Ovako ćeš ti domu Jakovljevu kazati i sinovima Israilovim reći: (4) 'Vi ste sami vidjeli što sam ja Egipćanima učinio, i kako sam vas ja na krilima orlovskim nosio i sebi vas doveo. (5) Zato, ako ćete uistinu glas moj poslušati i saveza se mogu držati, onda ćete vi istinska svojina moja među svim narodima biti – jer sva je zemlja moja – (6) i vi ćete mi kraljevstvo svećeničko i narod sveti biti.' To su riječi koje ćeš ti sinovima Israilovim kazati."

(7) Tako Mojsije dove da starješine narodne sazva i pred njih iznese sve ove riječi što mu ih Jahve bijaše zapovjedio. (8) Sav narod u jedan glas uzvrati: "Sve što je Jahve kazao mi ćemo uraditi!" Onda Mojsije prenese riječi narodne natrag Jahvi.

³⁰ U značenju *tudinac u zemlji*.

³¹ U značenju *Bog mi je pomoćnik*.

(9) Jahve reče Mojsiju: "Gle, ja ču tebi u gustom oblaku doći, da narod čuje kad ja s tobom govorio budem, i da u te zasvagda povjeruje." Tad Mojsije Jahvi prenese riječi narodne.

(10) Jahve još reče Mojsiju: "Idi narodu pa ga posvećuj danas i sutra, i neka odjeću svoju opere; (11) i neka se za treći dan pripremi, jer trećega dana Jahve će svemu narodu na oči na goru Sinajsku sići.

(12) Ti ćeš svuda okolo narodu mede postaviti pa im reći: 'Pripazite da se na goru ne penjete niti da se međa njenih dociete; ko god se gore dotakne sigurno će usmrćen biti: (13) nijedna ruka neće ga dirati, ali će on zasigurno kamenovan ili strijelama prostrijeljen biti; bio zvijer ili čovjek, on neće živjeti.' Kad ovnov rog otegnut zvuk ispusti, oni će se na goru popeti."

(14) I s gore Mojsije narodu siđe pa narod posveti, a oni odjeću svoju oprase. (15) On reče narodu: "Spremite se za treći dan; ženi ne prilazite!"

(16) I desi da trećega dana, ujutro, da zagrmje i zasijeva i gust se oblak nad gorom nadvi i gromko truba zatrubi, i sav narod koji u taboru bješe zadrhta. (17) I Mojsije izvede narod iz tabora Bogu na susret; i oni podno gore stadoše.

Jahve se ukazuje na Sinaju

(18) Sva je gora Sinajska tad dimom prekrivena bila, jer je Jahve na nju u vatri sišao; i dim se iz nje kao dim iz peći dizao, i sva se gora silno tresla.

(19) Truba je sve jače i jače trubila; Mojsije je zborio, a Bog mu grmljavinom odgovarao. (20) Jahve siđe na goru Sinajsku, navrh gore; i Jahve Mojsija na vrh gore pozva, pa se Mojsije pope. (21) Onda Jahve Mojsiju reče: "Siđi i upozori narod da ne provaljuje, Jahvu da vidi, pa da mnogi od njih nestanu. (22) Neka i svećenici koji se Jahvi približavaju sami sebe posvete, inače će Jahve na njih navaliti."

(23) Mojsije reče Jahvi: "Narod se ne može na goru Sinajsku uspeti, jer si nas ti opomenuo rekavši: 'Postavite mede oko gore i posvetite je!'"

(24) Onda Jahve njemu reče: "Siđi pa se opet popni, ti i Aron s tobom, ali neka svećenici i narod ne provaljuju, ka Jahvi da se ispenju, ili će on na njih navaliti." (25) Tako Mojsije siđe k narodu i reče mu.

Deset zapovijedi

20 Onda Bog, govoreći, sve ove riječi reče: (2) "Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji te iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva, izvede."

(3) "Ti drugih bogova do mene ne uzimaj!"

(4) "Ti kumira sebi ne pravi, niti išta nalik onome što je gore na nebū ili dolje na zemljī ili u vodi pod zemljom! (5) Ti im se ne klanjaj niti im služi, jer ja, Jahve, Bog tvoj, Bog sam ljubomoran, koji djecu onih što me mrze zbog grijeha očeva do trećeg i četvrtog koljena kažnjava, (6) a koji blagost prema hiljadama pokazuje – prema onima koji me vole i mojih se zapovijedi drže."

(7) "Ti ime Jahve, Boga svoga, zalud ne uzimaj! Jer Jahve neće ostaviti nekažnjena onoga koji ime njegovo zalud uzima."

(8) "Ti se sjeti dana subotnjeg, svetim da ga održavaš! (9) Šest dana ti radi i sve poslove svoje svidi, (10) ali sedmoga dana subota je Jahvi, Bogu tvojem: nikakva posla ne radi, ni ti, ni sin tvoj, ni kći tvoja, ni sluga tvoj, ni sluškinja tvoja, ni stoka tvoja, ni stranac koji kod tebe bude. (11) Jer za šest dana Jahve je nebesa i zemljū, more i sve što je u njima stvorio, a sedmoga je dana otpočinuo; zato je Jahve dan subotnji blagoslovio i svetim ga učinio."

(12) "Ti poštuj oca svoga i mater svoju, da bi ti se dani produljili u zemljī koju ti Jahve, Bog tvoj, daje!"

(13) "Ti ne ubij!"

(14) "Ti preljube ne čini!"

(15) "Ti ne krad!"

(16) "Ti protiv bližnjega svoga ne svjedoči lažno!"

(17) "Ti za kućom bližnjega svoga ne žudi! Ti za ženom bližnjega svoga ne žudi, ni za slugom njegovim, ni za sluškinjom njegovom, ni za volom njegovim, ni za magarcem njegovim, niti i za čim što bližnjemu tvome pripada!"

(18) Sav je narod grom i munju i zvuk trube i goru u dimu osjetio i vidio; i kad je to video, narod je drhtao i podalje stajao. (19) Onda oni Mojsiju rekoše: "Ti nam govoris, a mi čemo slušati; ali nemoj da nam Bog govoris, inače čemo pomrijjeti."

(20) Mojsije reče narodu: "Ne bojte se, jer Jahve je došao da vas na kušnju stavi, i da strah od njega s vama ostane, da ne grijesite." (21) Tako je narod podalje stajao, a Mojsije se primače gustome oblačku u kojem bijaše Bog.

Propisi o žrtveniku

(22) Onda Jahve reče Mojsiju: "Ovako ćeš sinovima Israilovim kazati: 'Vi ste sami vidjeli da sam ja vama s neba govorio. (23) Vi drugih bogova uza me ne pravite; bogove od srebra i bogove od zlata vi sebi ne pravite. (24) Žrtvenik od zemlje meni

napravite, i na njemu žrtve svoje paljenice i žrtve svoje pomiriteljice prinesite, brave svoje i volove svoje. Na svako mjesto u kojem ja naredim da se ime moje spominje ja će vama doći i blagosloviti vas. (25) Akoli mi žrtvenik od kamena pravili budete, nemojte ga od kamena klesana graditi, jer ako na njemu dlijeto svoje upotrijebite, vi ćete ga okaljati. (26) I ti se nemoj stepenicama do žrtvenika moga penjati, da se golotinja tvoja na njemu ne pokaže.”

Propisi o robovima

21 “A ovo su propisi koje ćeš im ti izložiti. (2) Ako kupiš roba Hebreja, on će šest godina služiti, a sedme godine neka slobodan bez otkupa ode. (3) Ako sam dođe, sam će i otići; ako je oženjen, neka onda i žena njegova s njim podje. (4) Ako mu gospodar njegov ženu dade, pa mu ona sinove ili kćeri rodi, žena i djeca joj gospodaru će njezinom pripasti, a on će sam otići. (5) Ali ako rob otvoreno kaže: ‘Ja volim gospodara svoga, ženu svoju i djecu svoju, i ja ne želim otići slobodan’ – (6) neka ga onda gospodar njegov pred suce doveđe³²; neka ga on do vrata ili dovratnika doveđe, pa će mu gospodar njegov šilom uho probušiti, i on će mu bez prestanka služiti.”

(7) “Ako čovjek svoju kćer kao ropkinju proda, ona neće otići slobodna kao što muški robovi odlaze. (8) Ako se ona ne dopadne gospodaru svome, koji ju je sebi namijenio, onda će on dati da se ona otkupi. On nema prava da je zbog nevjерstva svoga prema njoj tudincima proda. (9) Ako je sinu svome odredi, neka s njome kao s kćerju postupa. (10) Ako sebi drugu ženu uzme, on ovoj hranu njenu, odjeću njenu, niti bračna prava njena uskratiti ne smije. (11) Ako on ne bude voljan ovo troje za nju da učini, onda neka ona bez otkupa ide.”

Propisi o ubistvu i nasilju

(12) “Ko udari čovjeka pa ga usmrti – taj neka se pogubi. (13) A ako to ne učini hotimice, nego Bog dadne da mu u šake padne, onda će ti ja pokazati mjesto na koje on može umaći. (14) Ali ako čovjek prema bližnjemu svome drsko postupi, pa ga pod-

muklo ubije, ti ćeš ga i od žrtvenika moga odmaknuti, da pogubljen bude.”

(15) “Ko oca svoga ili mater svoju udari – taj neka se pogubi. (16) Ko čovjeka otme, bilo da ga proda, bilo da se on u posjedu njegovu nađe – taj neka se pogubi. (17) Onaj ko prokune oca ili majku neka se smakne.”

(18) “Ako se ljudi posvade, te jedan drugoga kamnom ili šakom udari, ali on ne umre, nego u postelji ostane, (19) pa ako se on pridigne i oko lo sa štapom svojim prohoda – onda će onaj što ga je udario nekažnjen proći; on će samo gubitak vremena njegova namiriti, i sve dok potpuno ne ozdravi, on će se o njemu brinuti.”

(20) “Ako čovjek roba ili ropkinju svoju štapom udari, pa rob njemu na rukama umre, nad njim će odmazda izvršena biti. (21) Ali ako on poživi dan ili dva, nikakve osvete neće biti, jer on je svojina njegova.”

(22) “Ako se ljudi potuku i ženu noseću udare, pa ona prerano rodi, no ozbiljne ozljede ne bude – taj će morati platiti koliko god ženin muž od njega zatraži, i on neka plati koliko suci odluče. (23) Ali ako ozljede bude, onda ćeš ti propisati: život za život, (24) oko za oko, zub za zub, ruku za ruku, nogu za nogu, (25) opeketinu za opeketinu, ranu za ranu, modricu za modricu.”

(26) “Ako čovjek udari roba ili ropkinju svoju po oku, pa ga uništi, on će roba zbog oka njegova oslobođiti. (27) I ako on robu ili ropkinji svojoj zub izbije, on će roba zbog zuba njegova oslobođiti.”

Propisi o stoci

(28) “Ako vo čovjeka ili ženu nasmrt ubode, vo će se morati kamenovati, a meso njegovo neće se jesti; no vlasnik vola nekažnjen će proći. (29) Ali ako je vo i prije znao ubosti, a vlasnik njegov upozoren bio, pa ga on ipak ne zatvoriti, te on čovjeka ili ženu usmrти, vo će se kamenovati, a i vlasnik će njegov pogubljen biti. (30) Ako se od njega otkupnina zatraži, onda će on za otkup života svoga dati što god se od njega zatraži. (31) Ubo vo sina ili kćer – s njim će se po istoj mjeri postupiti.”

(32) “Ako vo roba ili ropkinju ubode, vlasnik će njegovu ili njezinu gospodaru trideset šekela³³ srebra dati, a vo će se kamenovati.”

(33) “Ako čovjek jamu otvori, ili jamu iskopa pa je ne pokrije, te u nju upadne vo ili magarac, (34) vla-

³² Ili: “... neka ga onda gospodar njegov Bogu doveđe...” Suci suđe prema propisima Božjim; oni provode zakon Božiji, tj. vole Božiju.

³³ Oko 345 grama.

snik će jame nadoknadu dati; on će vlasniku njegovu novac dati, a uginula životinja njemu će ostati.” (35) “Ako vo jednoga čovjeka nagrdi tuđeg vola, pa on ugine, onda će oni živoga vola prodati i ravnomjerno novce podijeliti; a i vola uginulog neka podijele. (36) Ili ako se zna da je vo i ranije htio ubosti, ali ga vlasnik njegov nije zatvorio, on će morati vola za vola platiti, a uginula životinja njemu će ostati.”

Propisi o krađi i svojini

22 “Ako čovjek vola ili brava ukrade pa ga zare kolje ili proda, on će pet volova za tog vola i četiri brava za tog brava namiriti.”

(2) “Ako se kradljivac uhvati u provalništvu, pa ga udare tako da umre, nikakve krvne odmazde za njega neće biti. (3) Ali ako sunce bude granulo, za njeg će se krvna odmazda zatražiti.

Kradljivac mora naknadu dati; ako ništa nema, onda će on zbog krađe svoje prodan biti. (4) Ako se ono što je on ukrao zaista živo u njegovu posjedu nađe – bio to vo, magarac ili brav – on će dvostruko platiti.”

(5) “Ako čovjek dopusti da se satare njiva ili vinograd i pusti živinče svoje da na njivi drugog čovjeka pase, on će naknadu dati od onoga što je najbolje na njivi njegovoj i onoga što je najbolje u vinogradu njegovu.”

(6) “Ako vatrica bukne te trnje zahvati, pa žito u plasti ili žito nepožnjeveno ili njiva izgori – onaj koji je vatru zapalio morat će naknadu dati.”

(7) “Ako čovjek bližnjemu svome novac ili robu dade da mu je čuva, pa ona iz kuće toga čovjeka ukradena bude, ako se kradljivac uhvati, on će dvostruko platiti. (8) Ako se kradljivac ne uhvati, onda će vlasnik kuće pred suce izići³⁴, da se utvrди je li on za imetkom bližnjega svoga rukom svojom posegnuo. (9) Jer zbog svake pronevjere povjerenja dobra – bio to vo, magarac, brav, odjeća ili bilo koja izgubljena stvar za koju neko kaže: ‘To je to!’ – spor obiju strana pred suce će doći, pa će onaj koji jeg suci okrive bližnjemu svome dvostruko platiti.”

(10) “Ako čovjek bližnjemu svome dadne magarca, vola, brava ili bilo koje živinče da mu ga čuva, pa ono ugine ili se ozlijedi ili bude odvedeno kad niko ne vidi, (11) neka se zakletva pred Jahvom između njih dvojice položi da on nije rukama svo-

jim za imetkom bližnjega svoga poseguuo; vlasnik neka ovo prihvati, a onaj neka naknadu ne daje. (12) Ali ako ono uistinu od njega ukradeno bude, on će njegovu vlasniku naknadu dati. (13) Ako bude sve rastrgnuto, neka ga on kao dokaz doneše; za ono što je rastrgnuto on neće naknadu davati.”

(14) “Ako čovjek od bližnjega svoga živinčice pozajmi, pa se ono ozlijedi ili ugine dok vlasnik njegov s njim ne bude, on će punu naknadu dati. (15) Akoli vlasnik sa živinčetom svojim bude, ovaj neće naknadu davati; a ako je živinčice u najam uzeto, onda neka uzme nadnicu.”

Ostali propisi

(16) “Ako čovjek zavede djevcicu koja nije vjerena pa legne s njom, on joj mora bračni dar dati, da mu ona ženom bude. (17) Ako otac njezin posve odbije da mu je dade, on će platiti koliko je dar za djevice.”

(18) “Ti ne dopusti da враčara živi!”

(19) “Ko god sa životinjom legne – taj se ima pogubiti.”

(20) “Ko žrtvu kojemu drugom bogu, osim Jahvi jedinom, prinese – taj će posve uništen biti.”

(21) “Ti došlaku nepravde ne nanosi nisi ga tlači, jer i vi u zemlji egipatskoj došlaci bijaste.”

(22) “Ti udovicu i siroče ne ucvili! (23) Ako ih imalo ucviliš, pa ako oni meni zavape, ja ču sigurno vapaj njihov čuti; (24) srdžba će moja planuti, i ja ču tebe mačem usmrтiti, pa će žene tvoje udovice ostati, a djeca tvoja bez oca.”

(25) “Ako pozajmiš novca narodu mome, siromahu među vama, ne postupi prema njemu kao lihvar; i ne nameći mu kamatu! (26) Ako ikad bližnjemu svome ogrtać kao zalog uzmeš, ti mu ga vrati prije nego što sunce zađe, (27) jer mu je to jedini pokrivač, to mu je ogrtać za tijelo njegovo. U čemu će to drugom on spavati? I desit će se, kad on meni zavapi, da ču ga ja čuti, jer ja sam milosrdan.”

(28) “Ti suce ne grdi³⁵, i vladara naroda svoga ne prokljinji!”

(29) “Ti žrtvu od ljetine svoje i berbe svoje ne odlaži! Prvjence od sinova svojih ti ćeš meni dati³⁶,

(30) a isto ćeš i s volovima svojim i s bravima svojim učiniti. Neka s majkom svojom sedam dana ostane; osmoga dana meni ćeš ga dati.”

(31) “Vi ćete moj sveti narod biti, zato ne jedite meso životinje u polju rastrgnute; paščadi ga bacite.”

³⁴ Ili: “... onda će vlasnik kuće pred Boga izići...”

³⁵ Up. Izlazak 4:22; 13:2, 13, 15.

Propisi o pravdi i samilosti

23 “Ti lažne vijesti ne širi! Ne udružuj se s po-kvarenjakom, da svjedočiš krivo!”

(2) “Ti se za mnoštvo ne povedi, pa da činiš zlo; i ne svjedoči u sporu tako što ćeš na stranu svjetine stati da pravdu izvrneš; (3) niti pristran budi prema siromahu u sporu njegovu!”

(4) “Ako naideš na vola dušmanina svoga ili magarca njegova zalutala, ti ćeš ga morati njemu vratiti. (5) Ako vidiš magarca mrzitelja svoga kako pod teretom svojim bespomoćan leži, ti se uzdrži da ga njemu ostaviš; svakako mu pomozi!”

(6) “Ti siromašnomete bratu svome, u sporu njegovu, pravdu ne izvrni! (7) Ti se daleko od lažne optužbe drži; i ne ubijaj nevinoga niti pravednoga, jer ja krivoga krivnje neću oslobođenit.”

(8) “Ti mito ne uzimaj, jer mito zaslijepljuje onoga koji jasno vidi i iskrivljuje riječi pravednika.”

(9) “Ti došlaca ne tlači; ta i sam znaš kako je došlac biti, jer i vi u zemlji egipatskoj došlaci bijaste.”

Propisi o zemlji i suboti

(10) “Ti zemlju svoju šest godina zasijavaj i plo-dove njezine beri, (11) ali sedme godine pusti je da otpočine i neorana i nesijana ostane, da se si-rotinja u narodu tvome s nje hrani; a sve što ona ostavi neka poljske zvijeri pojedu. Ti isto uradi i s vinogradom svojim i maslinjakom svojim.”

(12) “Šest dana ti posao svoj obavljam, ali sedmoga dana ti ne radi, da vo tvoj i magarac tvoj odahnu, i da se sin ropkinje tvoje i došlac okrijepe.”

(13) “Gledaj da sve što sam ti ja rekao uradiš; i ne spominji imena drugih bogova, i neka se ona iz tvojih usta ne čuju.”

Tri godišnje svetkovine

(14) “Ti tripot godišnje blagdan meni svetkuj. (15) Svetkuj Blagdan beskvasnog hljeba – sedam dana ti ćeš beskvasni hljeb jesti, kako sam ti ja zapovjedio, u određeno vrijeme u mjesecu abibu, jer u njemu si ti iz Egipta izišao. I нико pred me neka praznih ruku ne izlazi!”

(16) “Ti svetkuj i Blagdan žetve prvina od ljetine što si je u polju zasijao, i Blagdan berbe pri kraju godine, kad plodove svoga truda s polja sabereš.”

(17) “Tripot godišnje svi muški tvoji neka izidu pred Jahvu, Boga.”

(18) “Ti krv žrtve moje s kvasnim hljebom ne pri-nosi; loj od žrtve svetkovine moje do jutra ne smije ostati.”

(19) “Ti donesi najbolje prvine sa zemlje svoje u dom Jahve, Boga svoga.”

“Ti kozle u mlijeku majke njegove ne kuhaj.”

Zaposjedanje kanaanske zemlje

(20) “Gle, ja će pred te anđela poslati da te putem čuva i da te dovede do mjesta koje sam ja pripremio.” (21) “Budi pažljiv pred njim i glasu se njegovu pokori; ne budi mu neposlušan, jer on preko prekršaja tvoga neće prijeći, ta moje je ime u njemu. (22) Ali ako se ti doista glasu nje-govu pokoriš i sve što ti ja kažem učiniš, onda će ja biti dušmanin dušmanima tvojim i protivnik protivnicima tvojim. (23) Jer anđeo moj pred tobom će ići i uvesti te u zemlju Amorejaca, Hetita, Perižana, Kanaanaca, Hivijaca i Jebusejaca; i ja će ih potpuno uništiti. (24) Ti se bogovima njihovim ne klanjam, i ne služi im, i prema djelima njihovim ti se ne upravljam, nego ih poruši i stupove³⁷ njihove porazbijaj. (25) A ti služi Jahvi, Bogu svome, pa će on hljeb tvoj i vodu tvoju blagosloviti; i ja će bolest od tebe otkloniti. (26) U zemlji tvojoj pometkinje i nerotkinje neće biti; ja će broj tvojih dana ispuniti.”

(27) “Ja će strah svoj pred tobom poslati, i sav će svijet u koji ti dođeš u pometnju dovesti; i ja će učiniti da ti svi dušmani tvoji leđa svoja okrenu i uteknu. (28) Ja će pred tobom stršljene³⁸ poslati, pa će oni Hivijce, Kanaance i Hetite ispred tebe otjerati. (29) Ja ih ispred tebe samo jedne godine neću otjerati, da zemlja pusta ne ostane i da zvijeri u polju za vas previše ne bude. (30) Ja će ih ispred tebe malo-pomalo tjerati, sve dok ti rodnim ne postaneš i zemlju ne zaposjedneš.”

(31) “Ja će od Trstenoga mora do Filistinskog mora³⁹ međe tvoje postaviti, i od pustinje do Ri-jeke⁴⁰; jer ja će žitelje zemlje u ruke tvoje predati, i ti ćeš ih pred sobom tjerati. (32) Ti s njima ni božanstvima njihovim nikakva saveza ne sklapaj! (33) Neka oni u zemlji tvojoj ne žive, jer oni će

³⁷ One koji su za njih predstavljali božanstva.

³⁸ Zool. *Vespa crabro*. Nije posve jasno u kojem je značenju upotrijebljena odgovarajuća hebrejska riječ. Ona ovdje može značiti i *strah*, a može biti da je riječ i o nekoj vrsti bolesti.

³⁹ Sredozemno more.

⁴⁰ Misli se na Eufrat.

tebe natjerati da prema meni zgriješiš; ako božanstvima njihovim budeš služio, to će sigurno za te stupica biti.”

Potvrda saveza

24 Onda Jahve Mojsiju reče: “Uspenji se gore meni – ti i Aron, Nadab i Abihu, i sedamdeseterica starješina Israilovih; i izdaleka ničice padnite! (2) A Mojsije neka se sam Jahvi primakne, a oni neka ne prilaze, i neka se narod s njim ne penje.”

(3) Onda Mojsije dođe i prenese narodu sve riječi Jahvine i propise sve; i sav narod u jedan glas odgovori: “Sve što je Jahve rekao mi ćemo uraditi!” (4) Mojsije sve riječi Božije zapisa. Onda on ujutro porani, pa podno gore žrtvenik s dvanaest stupova za dvanaest plemena Israilovih podiže. (5) On posla mladiće između sinova Israilovih, pa oni prinješe žrtve paljenice i kao žrtve pomiriteljice junce Jahvi žrtvovaše. (6) Mojsije uze polovinu krvi i u posude je nali, a drugu polovinu krvi on po žrtveniku proli. (7) Onda on uze Knjigu saveza i pred narodom je pročita, a oni rekoše: “Sve što je Jahve rekao mi ćemo uraditi; i mi ćemo pokorni biti!” (8) A Mojsije zahvati krvi pa je po narodu proli i reče: “Ovo je krv saveza što ga je Jahve s vama sklopio, prema svim ovim riječima.”

(9) I pope se Mojsije s Aronom, Nadabom i Abihuom, i sedamdeseticom starješina Israilovih, (10) i oni vidješe Boga Israilovog, a podno nogu Božijih kao da je pločnik od safira bio, čist poput samog neba. (11) A Bog ruku svoju na plemenite između sinova Israilovih ne pruži; i oni su Boga vidjeli, i jeli su i pili.

(12) I Jahve reče Mojsiju: “Popni se meni na goru i tu ostani, a ja ću ti dati ploče kamene sa Zakonom i zapovijedima koje sam ja njima za uputu napisao.”

(13) Onda Mojsije sa slugom svojim Ješuom ustade, i Mojsije se na goru Božiju uspe. (14) A starješinama on reče: “Čekajte nas ovdje dok vam se ne vratimo. Eto, Aron i Hur s vama su: ko god bude spor kakav imao neka se njima obrati.”

(15) Potom Mojsije na goru uziđe, a oblak goru prekri. (16) Slava je Jahvina na gori Sinajskoj počivala; oblak je goru šest dana pokrivaо, a sedmoga dana, isred oblaka, on zovnu Mojsija. (17) U očima sinova Israilovih slava Jahvina poput vatre ražarene navrh gore bješe. (18) Mojsije u središte oblaka

uđe, dok se na goru penjaо; i Mojsije u gori četrdeset dana i četrdeset noći ostade.

Darovi za čador sastanka

25 Onda Jahve Mojsiju reče: (2) “Kaži sinovima Israilovim darove da mi donesu; od čovjeka svakog koji od srca daje ti ćeš dar primiti. (3) Ovo su darovi koje ćeš ti od njih primati: zlato, srebro i bronza⁴¹, (4) plava, grimizna i crvena pređa, tanko ispreden lan, kostrijet, (5) ovnovske kože u crveno obojene, kože morskih krava, drvo bagremovo, (6) ulje za svjetlo, mirodije za ulje pomazanja i za miomirisni tamjan, (7) kamenje oniksa i drugo drago kamenje koje će se na tuniku⁴² i na poprsje⁴³ staviti. (8) Neka oni za me svetište sagrade, pa da ja među njima boravim. (9) Sagradi bogomolju tu i sve što je u njoj tačno po urneku koji ću ti ja pokazati.”

Kovčeg savezni

(10) “Neka oni od bagremova drveta naprave kovčeg dva i po aršina⁴⁴ dug, a jedan i po aršin širok, i jedan i po aršin visok. (11) Ti ga čistim zlatom obloži, izvana i iznutra ti ga obloži, i ti oko njega zlatan pervaz stavi. (12) Četiri zlatne halke za nj salij i za četiri noge njegove ti ih pričvrsti, i dvije halke neka s jedne strane njegove budu, a dvije s njegove druge strane. (13) Od drveta bagremova ti motke napravi i zlatom ih obloži. (14) Motke kroz halke sa strana kovčega provuci, da se na njima kovčeg nosi. (15) Neka motke u halkama kovčega ostanu; neka se one iz njih ne izvlače. (16) U kovčeg metni Svjedočanstvo, koje ću ti ja dati.”

⁴¹ Navedena riječ u hebrejskom i aramejskom označuje i bronzu i bakar. Bakar je otporniji na zagrijavanje, i vjeroatno se koristio za pravljenje žrtvenika (v. Izlazak 27:1–8 i 38:1–7). Bronza je tvrdja, i koristila se za pravljenje oružja (v. Samuel I 17:5).

⁴² Hebr. *efod*; dio gornje odjeće bez rukava koju nosi glavni svećenik. Na nekim mjestima ova riječ znači *kumir*, tj. *idol* (v. Popis 8:27; 17:5; 18:14–20).

⁴³ Tkanina u obliku kvadrata koju glavni svećenik stavlja na košulju (v. Izlazak 28:15–16). Na 12 dragih kamenova koji se kače na tu tkaninu ukljesana su imena 12 israelskih plemena. Uz pomoć te tkanine, kad god glavni svećenik stupa na *mjesto nadasve sveto* (sprva *čador za obrede*, a kasnije posebna unutarnja odaja u hramu), on narod dovodi u prisustvo Božije.

⁴⁴ Jedan aršin – oko 45 cm.

(17) "Od čistoga zlata ti kapak pomirbeni⁴⁵ napravi, dva i po aršina dug, a jedan i po aršin širok. (18) Od zlata dva kerubina⁴⁶ načini; načini ih od kovana zlata na oba kraja kapka pomirbenog. (19) Načini jednog kerubina na jednom kraju, a drugoga na drugom kraju; ti načini kerubine da s kapkom pomirbenim na oba kraja njegova jedan komad čine. (20) Neka kerubini krila svoja uvise podignu, da krilima svojim kapak pomirbeni pokriju i jedan drugome lice okrenu; neka lica kerubina prema kapku pomirbenom upravljena budu. (21) Ti kapak pomirbeni navrh kovčega stavi, a u kovčeg metni Svjedočanstvo, koje će ti ja dati. (22) Tamo će se ja s tobom sastajati, i iznad kapka pomirbenog, između dva kerubina što su na kovčegu Svjedočanstva, ja će ti kazivati o svemu što će ti kao zapovijed za sinove Israile dati."

Sto s hljebom

(23) "Od drveta bagremova sto načini, dva aršina dug, jedan aršin širok, a jedan i po aršin visok. (24) Čistim zlatom ti ga obloži i zlatan pervaz oko njega načini. (25) Oko njega obrub podlanicu širok načini; i oko njega zlatan pervaz za obrub načini. (26) Četiri zlatne halke za njega na četiri čoška gdje su noge ti načini. (27) Neka halke uz obrub budu, da drže motke na kojima se sto nosi. (28) Od drveta bagremova motke napravi i zlatom ih obloži, da se na njima sto ponijeti može. (29) Za nj načini zdjele i šerpe i čupove i pehare za nalijevanje pića darovanog; ti ih od čistog zlata načini. (30) Na sto preda me u svako doba hljeb Prisutnosti⁴⁷ iznosi."

Stalak za svjetiljku

(31) "Onda od čistoga zlata stalak za svjetiljku načini. Stalak i postolje njegovo i držak njegov neka se skuju; čaše njegove, pupoljci njegovi i cvijet njegov neka s njime jedan komad čine. (32) Neka se

šest krakova s njegovih strana proteže: tri kraka stalka s njegove jedne strane, a tri kraka stalka s njegove druge strane. (33) Tri čaše u obliku bade-ma, s pupoljkom i cvijetom, neka na jednom kraju budu, i tri čaše u obliku badema, s pupoljkom i cvijetom, na drugom kraku; a isto tako za svih šest krakova što su se iz svijećnjaka pružali. (34) Na samom stalku četiri čaše u obliku badema, s pupoljkom njegovim i cvijetom njegovim. (35) Neka jedan pupoljak bude ispod prvog para krakova koji se od stalka protežu, i jedan pupoljak ispod drugog para krakova koji se od njega protežu, i jedan pupoljak ispod trećeg para krakova koji se od njega protežu, za šest krakova koji se od stalka protežu. (36) Neka pupoljci njihovi i krakovi njihovi s njime jedan komad čine; neka sve u jednome komadu od skovanoga čistog zlata bude. (37) Onda sedam svjetiljki za njega načini i na njih tako postavi da prostor ispred njega osvjetljava-ju. (38) Neka mu utrnjivači i table njihove od čistog zlata budu. (39) Neka se talent⁴⁸ čistoga zlata za stalak i sav ovaj pribor upotrijebi. (40) Gledaj da ih po urniku njihovu, koji ti je u gori pokazan, načiniš."

Božije obitavalište

26 "I još obitavalište načini s deset zavjesa od tanko ispredena lana i plave, grimizne i crvene pređe; na njima kerubine izvezi, djelo majstora spretnoga. (2) Duljina svake zavjese neka dvadeset i osam aršina bude, a širina svake zavjese četiri aršina; neka sve zavjese iste mjere budu. (3) Neka pet zavjesa jedna s drugom sastavljenе budu, a i drugih pet zavjesa neka jedna s drugom sastavljenе budu. (4) Od plavoga platna načini petlje na rubu krajnje zavjese u prvoj dijelu, a isto ih tako načini i na rubu krajnje zavjese u drugome dijelu. (5) Pedeset petlji na jednoj zavjesi ti načini, a načini pedeset petlji i na rubu zavjese koja je u drugome dijelu; neka petlje jedna spram druge budu. (6) Od zlata pedeset kopči načini i zavjese jednu s drugom kopčama sastavi, tako da obitavalište jedna cjelina bude."

(7) "Onda ti za pokrovac nad obitavalištem zavje-se od kostrijeti načini; jedanaest zavjesa, u svemu, načini. (8) Neka duljina svake zavjese trideset aršina bude, a širina svake zavjese četiri aršina; jed-

⁴⁵ Kapak pomirbeni ili kapak oprosni prijevod je hebrejske riječi *kapporet*; nakon što se Božija srdžba smirila a on naruđu oprostio grijehu i pomirio se s njim, spomenuta riječ ima posebno značenje.

⁴⁶ Kerubin ili kerub – natprirodno krilato biće, odnosno skulptura tog bića.

⁴⁷ Sveti hljeb u hramu kao ponuda Bogu; njegovih dvanaest dijelova simboliziralo je svakodnevnu prisutnost dvanaest israelskih plemena pred Bogom.

⁴⁸ Oko 34,5 kg.

naest zavjesa neka istih mjera budu. (9) Posebno sastavi pet zavjesa, a drugih šest zavjesa posebno, i šestu zavjesu ispred pokrovca predvostruči. (10) Na rubu krajnje zavjese u prvome dijelu pedeset petlji načini, a pedeset petlji i na rubu krajnje zavjese u drugom dijelu. (11) Od bronze⁴⁹ pedeset kopči načini: kopče za petlje zakači pa pokrovac tako sastavi da on jedna cijelina bude. (12) A dio zavjesе pokrovca koji pretjecao bude – pola zavjese što preostane neka se iza obitavališta prepusti aršin s druge strane. (13) Od onoga što preteče po dužini zavjesе pokrovca, neka se zavrati na strane obitavališta tako da ga pokrije. (14) Za pokrovac načini pokrov od ovnovskih koža u crveno obojenih, a povrh toga pokrov od koža morskih krava.” (15) “Onda daske za obitavalište što uspravno stope od drveta bagremova načini. (16) Neka duljina svake daske deset aršina bude, a širina svake daske jedan i po aršin. (17) Neka za svaku dasku dva klina budu, koji jedni drugima odgovaraju; tako ti na svim daskama za obitavalište napravi. (18) Daske za obitavalište načini: dvadeset dasaka za južnu stranu. (19) Ispod dvadeset dasaka četrdeset ležišta od srebra načini: dva ležišta pod jednom daskom za njena dva klina i dva ležišta pod drugom daskom za njena dva klina; (20) a i za drugu stranu obitavališta, za sjevernu stranu, dvadeset dasaka, (21) i njihovih četrdeset ležišta od srebra: dva ležišta pod jednom daskom i dva ležišta pod drugom daskom. (22) Za stražnju stranu obitavališta, prema zapadu, ti šest dasaka napravi. (23) Za čoškove obitavališta straga dvije daske napravi. (24) Neka one pri dnu sastavljene budu, i neka one sve do vrha, do prve halke, zajedno sastavljene budu; neka tako s njima objema bude: one će dva čoška činiti. (25) Neka bude osam dasaka s ležištima svojim od srebra – šesnaest ležišta: dva ležišta pod jednom daskom i dva ležišta pod svakom drugom daskom.” (26) “Onda od bagremova drveta grede napravi, pet za daske s jedne strane obitavališta, (27) pet za daske s druge strane obitavališta i pet greda za daske sa stražnje strane obitavališta, prema zapadu. (28) Neka se srednja greda s kraja na kraj po sredini dasaka pruža. (29) Daske zlatom obloži i zlatne halke načini, grede da drže; a i grede zlatom obloži. (30) Onda obitavalište podigni prema nartu koji ti je u gori pokazan.”

⁴⁹ V. nap. uz Izlazak 25:3.

Zastor

(31) “Od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana zastor načini; neka na njemu kerubini izvezeni budu, djelo majstora spretnoga. (32) Zlatnim kukama ti ga objesi na četiri zlatom obložena stupa od bagremova drveta, na četiri postolja od srebra. (33) Zastor za kopče objesi i kovčeg Svjedočanstva tamo pod zastor unesi; a zastor neka ti služi kao pregrada između svetoga mješta⁵⁰ i najsvetijega među svetim mjestima. (34) Na najsvetijem među svetim mjestima kapak pomirbeni na kovčeg Svjedočanstva stavi. (35) Sto ispred zastora metni, a stalak za svjetiljku naspram stola, na južnoj strani obitavališta; a sto na sjevernu stranu postavi. (36) Na ulazu u obitavalište načini zastirač od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana – djelo vezilje. (37) Za zastirač pet stupova od bagremova drveta napravi i zlatom ih obloži; neka i kuke njihove od zlata budu; i ti za njih pet postolja od bronze salij.”

Žrtvenik za paljenice

27 “Onda od bagremova drveta žrtvenik načini, pet aršina dug i pet aršina širok; neka žrtvenik četvorni bude, a neka mu visina bude tri aršina. (2) Načini mu rogove na četiri čoška: neka mu rogovi s njime u jednom komadu budu, i bronzom ga obloži. (3) Načini mu kante da se otpaci loja s pepelom uklone, i lopatice njegove i posude njegove i viljuške njegove i žeravnice njegove; sve što mu treba od bronze ti načini. (4) I za njih načini rešetku, bronzanu mrežu, a na mreži četiri halke bronzane na četiri čoška njezina ti načini. (5) I dolje je spusti, podno ivice žrtvenika, tako da mreža do polovine žrtvenika zahvati. (6) Za žrtvenik motke načini, motke od bagremova drveta, pa ih bronzom obloži. (7) Neka se motke kroz halke provuku, tako da motke budu na obje strane žrtvenika kad se on bude nosio. (8) Žrtvenik načini šupljim, od dasaka; onako kako ti je u gori pokazano – tako neka se napravi.”

Dvorište obitavališta

⁵⁰ Pregradak, u prvo vrijeme u obrednom čadoru, a kasnije u hramu, u koji su mogli ulaziti jedino israelski svećenici. Taj pregradak, koji je bio druga odaja, nazvan je *glavnim dijelom*. Ulazeći jednom godišnje na *mjesto svetište od svih mesta*, na Dan pomirenja, veliki svećenik izgovarao bi najuzvišenije ime Božije (JHWH).

(9) "I dvorište napravi obitavalištu. Neka južna strana stotinu aršina duga bude, sa zavjesama od tanko ispredena lana; (10) i neka stupova njegovih dvadeset bude, s njihovih dvadeset postolja od bronce; neka kuke na stupovima i spone njihove od srebra budu. (11) Neka i sjeverna strana stotinu aršina duga bude, sa zavjesama, i sa dvadeset stupova i dvadeset postolja od bronce i sa srebrenim kukama i sponama na stupovima. (12) A širina će dvorišta sa zapadne strane imati zavjese pedeset aršina duge, sa deset stupova i deset postolja. (13) Neka širina dvorišta na istočnoj strani pedeset aršina bude. (14) Neka s jedne strane ulaza zavjese budu duge petnaest aršina, sa tri stupa i tri postolja. (15) I neka s druge strane zavjese budu duge petnaest aršina, s tri stupa i tri postolja."

(16) "Neka na ulazu u dvorište bude zastirač dvadeset aršina dug, od plave, grimizne i crvene prede i tanko ispredena lana, djelo vezilje, s četiri stupa i četiri postolja. (17) Neka svi stupovi okolo dvorišta budu ukrašeni srebrenim sponama, njihovim kukama od srebra i njihovim postoljima od bronce. (18) Neka duljina dvorišta stotinu aršina bude, širina pedeset aršina, a visina pet aršina tanko ispredena lana, i postolja njihova od bronce. (19) Sve stvari u obitavalištu za svekoliku upotrebu, i svi kočići njegovi, i svi kočići u dvorištu, neka od bronce budu."

Ulje za svjetiljke

(20) "Ti sinovima Israilovim naloži da oni tebi za svjetlo čistoga ulja od tučenih maslina donesu, tako da svjetiljka neprestano gori. (21) U čadoru sastanka, pred zastorom koji je ispred Svjedočanstva, neka Aron i sinovi njegovi čuvaju svjetiljke da pred Jahvom od jutra do mraka gore; neka ovo među sinovima Israilovim za buduće naraštaje njihove trajni zakon bude."

Svećenička odjeća

28 "Onda sebi privedi Arona, brata svoga, i sinove njegove s njim, između sinova Israilovih, da mi kao svećenici služe – Aron, Nadab i Abihu, Eleazar i Itamar, sinovi Aronovi. (2) Ti bratu svome Aronu svetu odjeću načini, da dika i ukras bude. (3) Kaži svim ljudima spretnim koje sam ja mudrošću obdario odjeću Aronu da načine, da ga posvete, kao svećenik da mi služi. (4) Ovo je odjeća koju će oni načiniti: poprsje i tunika i bluza

i košulja tkana⁵¹ i turban i pojас; neka oni načine svetu odjeću Aronu, bratu tvome, i sinovima njegovim, da mi on kao svećenik služi. (5) Neka oni zlato, plavu i grimiznu i crvenu predu i tanko ispreden lan uzmu."

Tunika

(6) "Neka oni načine i tuniku od zlata, od plave, grimizne i crvene prede i tanko ispredena lana – kako radi majstor spretni. (7) Neka na njoj budu dvije naramenice, na njezina dva kraja pričvršćene, tako da se sastaviti može. (8) S umijećem tkani pojas što je na njemu neka kao i on bude, od iste naprave: od zlata, od plave, grimizne i crvene prede i tanko ispredena lana. (9) Dva kamena oniksua uzmi i u njih imena sinova Israilovih ureži, (10) šest njihovih imena na jednom kamenu, a imena ostalih šest na drugom kamenu, prema rođenju njihovu. (11) Kao što draguljar žig urezuje, ti na ta dva kamena imena sinova Israilovih ureži; u filigranski okvir od zlata ti ih metni. (12) Oba kamena na naramenice tunike stavi, da budu kameni spomeni na sinove Israilove; i neka Aron imena njihova kao spomen na ramenima svojim pred Jahvom nosi. (13) Filigranske okvire od zlata načini, (14) i dva lanca od čistoga zlata; ti ih kao usukanu užicu načini, i lance za filigranske okvire priveži."

Poprsje za odlučivanje

(15) "Načini poprsje za odlučivanje⁵² – djelo majstora spretnoga; kao i tuniku ti ga izradi: od zlata, od plave, grimizne i crvene prede i tanko ispredena lana ti ga načini. (16) Četverouglast i dvostruko presavijen neka bude, jedan pedalj⁵³ dug i jedan pedalj širok. (17) Postavi na nj četiri reda dragog kamenja: u prvom redu – rubin, topaz i smaragd; (18) u drugom redu – tirkiz, lazurit i alem; (19) u trećem redu – safir, ahat i ametist; (20) u četvrtom redu – krizolit, oniks i jaspis; neka oni u filigranske okvire od zlata budu umetnuti. (21) Kamenova neka bude prema imenima sinova Israilovih – dvanaest, po imenima svojim; neka budu kao urezi na žigu, svaki prema imenu svome, za dvanaest plemena. (22) Načini za poprsje spletene lančiće

⁵¹ Dugih rukava i bez okovratnika.

⁵² Četvrtasta tkanina s kesom u kojoj su stajali Urim i Tumim (v. 28:30).

⁵³ Oko 22,5 cm.

od čistoga zlata, kao uzice. (23) Dvije halke od zlata na poprsju načini, pa te dvije halke na dva kraja poprsja postavi. (24) Dvije uzice zlatne priveži za dvije halke na krajevima poprsja. (25) Druga dva kraja obiju uzica za dva filigranska okvira pričvrsti i za naramenice tunike sprijeda ih priveži. (26) Dvije halke od zlata načini i postavi ih na druga dva kraja poprsja, na njegov rub prema unutarnjoj strani tunike. (27) Još dvije halke od zlata načini i na dno naramenica tunike sprijeda ih postavi, uz šav više spretno ispletena pojasa na tunici. (28) Neka oni plavom užicom privežu halke poprsja za halke na tunici, tako da ono bude nad spretno ispletentim pojasmom na tunici, i da se poprsje od tunike ne odvaja. (29) Aron neka na srcu svome imena sinova Israilovih na poprsju za odlučivanje nosi kad bude na sveto mjesto stupao, kao vječni spomen pred Jahvom. (30) Na poprsje za odlučivanje Urim i Tumim⁵⁴ metni, i oni neka na Aronovu srcu budu kad on pred Jahvu bude izlazio; tako će Aron zasvagda pred Jahvom na srcu svome presudu sinova Israilovih nositi.”

Bluza

(31) “Načini bluzu za tuniku, svu od plava prediva. (32) Neka na njenu vrhu u sredini otvor za glavu bude; neka joj oko otvora opšiven rub kao okovratnik na oklopnu bude, da se ne podere. (33) Na porubu njenu šipke od plave, grimizne i crvene pređe ti načini, svud oko ruba njena, i zvonca od zlata između njih svud okolo: (34) zlatno zvonce i šipak, pa zlatno zvonce i šipak, svud okolo po porubu bluze. (35) Neka ona na Aronu bude kad on služi, i neka se zvečkanje njeno čuje kad on pred Jahvom na sveto mjesto bude dolazio i s njega odlazio; tako će se znati da on nije umro.”

Pločica na turbanu

(36) “Pločicu od čistoga zlata načini pa na njoj, kao urez na žigu, ureži: ‘Posvećen Jahvi.’ (37) Plavom užicom ti je priveži, i ona neka sprijeda na turbanu bude. (38) Neka na Aronovu čelu stoji, i neka Aron preuzme na se krivnju za sinove Israilove ako su šta skrivili prinoseći darove svete, sve svete darove

njihove; i neka uvijek na njegovu čelu bude, da oni pred Jahvom prihvaci budu.”

(39) “Šarenu košulju od tanko ispredena lana isplete, i tanak laneni turban načini, i pojas načini – djelo vezilje.”

Odjeća za Aronove sinove

(40) “Sinovima Aronovim košulje načini; njima i pojase načini, i vrpce im oko glave načini, da dika i ukras budu. (41) Odjeni u njih brata svoga Arona i sinove njegove; pomaži⁵⁵ ih, zaredi ih i posveti, da mi kao svećenici služe. (42) Načini im laneno donje rublje da im golo tijelo pokrije; neka ono od krsta pa sve do bedara seže. (43) Neka ono na Aronu i sinovima njegovim bude kad oni u čador sastanka ulaze, ili kad žrtveniku prilaze, da na svećome mjestu služe, da na se krivnju ne navuku pa umru. Neka ovo zasvagda njemu i potomcima njegovim poslije njega zakon bude.”

Posvećenje i zaređenje svećenika

29 “A ovo ćeš im ti učiniti da ih posvetiš, da mi kao svećenici služe: uzmi jednog junca i dva ovna bez mahane, (2) i beskvasni hljeb i beskvasne hljeptiće u ulju zamiješene i beskvasne krušne kore uljem premazane; od bijelog ih pšeničnog brašna napravi. (3) U jedan sepetić ti ih metni i u sepetiću ih s juncem i dvama ovnovima iznesi. (4) Onda Arona i sinove njegove do ulaza u čador sastanka dovedi pa ih vodom operi. (5) Uzmi odjeću pa obuci Aronu košulju, bluzu za tuniku, tuniku i poprsje, i vještishte ispletentim pojasmom tunike ti ga opaši; (6) na glavu mu turban stavi pa sveti vještanac na turban metni. (7) Onda ulja za pomazanje uzmi i prolji ga po glavi njegovoj pa ga pomaži. (8) Sinove njegove dovedi pa im košulje obuci. (9) Opaši ih pojasevima, Arona i sinove njegove, i smotaj im vrpce oko glave, i svećeništvo će po vječnoj odredbi njihovo biti. Tako ti Arona i sinove njegove zaredi.”

Žrtve

(10) “Onda pred čador sastanka ti junca dovedi, a Aron i sinovi njegovi neka ruke svoje juncu na glavu stave. (11) Zakolji junca pred Jahvom, na ulazu

⁵⁴ Dvije stvari na poprsju tunike glavnog svećenika koje se izvlače da bi se doznala Božija volja; značenje im je prokletstva i savršenstva.

⁵⁵ U Starom zavjetu pomazanje označuje proljevanje ulja po stvarima koje se koriste u svete svrhe i po glavi osoba koje se unapređuju i postavljaju na nove položaje.

u čador sastanka. (12) Uzmi malo junčeve krvi i svojim je prstom po rogovima žrtvenika razmazi, a svu krv na postolje žrtvenika izlij. (13) Uzmi sav loj oko droba i košuljicu s jetre, i oba bubrega i loj što je na njima, i spali ih na žrtveniku. (14) Ali meso junčeve i kožu njegovu i otpatke njegove izvan tabora spali; to je žrtva za grijeha.”

(15) “I još jednoga ovna uzmi – a Aron i sinovi njegovi neka ruke svoje ovnu na glavu stave – (16) pa ti ovna zakolji i uzmi krv i njegove i po žrtveniku je sa svih strana prolij. (17) Onda ovna iskomadaj, pa mu operi drob i noge i metni ih s ostalim dijelovima njegovim i glavušom njegovom. (18) Cijeloga ovna na žrtveniku spali; to je žrtva paljenica Jahvi; to je ugodan miris, žrtva Jahvi vatrena.”

(19) “Onda drugoga ovna uzmi, a Aron i sinovi njegovi neka ruke svoje ovnu na glavu stave. (20) Zakolji ovna i malo njegove krvi uzmi pa je stavi Aronu na resu desnog uha i na resu desnog uha njegovih sinova i na palac njihove desne šake i na palac njihove desne noge, a ostatak krv po žrtveniku sa svih strana prolij. (21) Onda uzmi sa žrtvenika malo krv i malo ulja za pomazanje, pa to prolij po Aronu i po odjeći njegovoj i po sinovima njegovim i po odjeći sinova njegovih; tako će on i odjeća njegova posvećeni biti, a i sinovi njegovi i odjeća sinova njegovih.”

(22) “Uzmi i loj s ovna, debeli rep, loj oko droba, krilce jetre, oba bubrega i loj što je na njima, desni but – jer to je ovan za zaređenje – (23) i jedan hljeb i hjepčić jedan i jednu krušnu koru iz sepetića s be-skvasnim hljebom što je pred Jahvom – (24) i sve to metni u ruke Aronove i u ruke sinova njegovih i njima zamaši kao žrtvom zamašnicom pred Jahvom. (25) Onda ih iz ruku njihovih uzmi, pa ih spali na žrtveniku, povrh žrtve paljenice, da ugodan miris pred Jahvom bude; to je žrtva Jahvi vatrena.”

(26) “Onda, za Aronovo zaređenje, prsa ovna uzmi pa njima kao žrtvom zamašnicom pred Jahvom zamaši; neka to tvoj komad bude. (27) Posveti prsa žrtve zamašnice i pleću žrtve podizanice, kojima se zamahivalo i koja su prinesena kao žrtva od ovna za zaređenje, od onoga koji za Arona bijaše i od onoga koji bijaše za sinove njegove. (28) Neka ovo Aronu i sinovima njegovim kao njihov dio od sinova Israilovih zasvagda bude, jer to je žrtva podizanica; i neka to bude žrtva podizana od sinova Israilovih, od njihovih žrtava pomiriteljica, njihova žrtva Jahvi podizana.”

(29) “Sveta odjeća Aronova neka sinovima njegovim poslije njega pripadne, da u njoj oni pomažani i zaređeni budu. (30) Neka ih onaj od sinova njegovih koji svećenik bude sedam dana umjesto njega nosi kad u čador sastanka uđe da na svetome mjestu služi.”

Hrana za svećenike

(31) “Uzmi ovna za zaređenje i meso njegovo na svetome mjestu skuhaj. (32) Neka Aron i sinovi njegovi na ulazu u čador sastanka jedu meso od ovna i hljeb što je u sepetiću. (33) Neka oni tako jedu ono što je bilo okajanje pri njihovu zaređenju i posvećenju, ali neka ih svjetovnjak ne jede, jer su one svete. (34) Ako imalo mesa za zaređenje ili imalo hljeba do jutra preostane, onda ti ostatke spali; neka se to ne jede, jer sveto je.”

Posveta žrtvenika i trajna žrtva paljenica

(35) “Tako ti s Aronom i sa sinovima njegovim postupi, prema svemu što sam ti ja zapovjedio; sedam ih dana zaređuj. (36) Svakoga dana žrtvuj junca kao žrtvu za grijeha, da se za te okajanje učini; i ti žrtvenik očisti kad za nj žrtvu učiniš, i pomaži ga da ga posvetiš. (37) Sedam dana okajanje na žrtveniku čini i posvećuj ga; tad će žrtvenik nadasve svet biti, i sve što se žrtvenika dotakne svetim će se smatrati.”

(38) “A ovo ti kao žrtvu na žrtveniku prinosi: po dva janjeta stara godinu dana, redovno, svakoga dana. (39) Jedno janje kao žrtvu ujutro prinesi, a drugo janje u sumrak kao žrtvu prinesi; (40) i prinesi, s prvim janjetom, jednu desetinu efe⁵⁶ bijelog brašna pomiješana s jednom četvrtinom hine⁵⁷ tučenih maslina, i jednu četvrtinu hine vina za žrtvu ljevanicu. (41) Drugo janje u sumrak prinesi, i s njim prinesi istu žrtvu prinosnicu i istu žrtvu ljevanicu kao ujutro, da bude ugodan miris, žrtva Jahvi vatrena. (42) Neka to kroz naraštaje tvoje bude trajna žrtva paljenica pred Jahvom, na ulazu u čador sastanka, gdje će se ja s tobom sastajati da ti tamo govorim. (43) Ja će se tamo sa sinovima Israilovim sastajati, i to će mjesto mojom slavom posvećeno biti. (44) Ja će čador sastanka i žrtvenik posvetiti; i još će Arona i sinove njegove posvetiti, da mi kao svećenici služe. (45) Ja će među sino-

⁵⁶ Oko 1,3 kg.

⁵⁷ Oko 0,9 l.

vima Israilevim boraviti i Bog će njihov biti. (46) Oni će znati da sam ja Jahve, Bog njihov, koji ih je iz zemlje egipatske izveo, da boravim među njima; ja sam Jahve, Bog njihov."

Žrtvenik za paljenje tamjana

30 "I još načini žrtvenik kao mjesto za paljenje tamjana; od bagremova drveta ti ga načini. (2) Neka bude četvorni: dužina da bude jedan aršin, širina njegova – jedan aršin, a visina njegova dva aršina; neka rogovi njegovi s njim jedan komad čine. (3) Čistim ga zlatom obloži: vrh njegov i strane njegove svuda naokolo i rogove njegove; i za nj zlatan pervaz svuda naokolo načini. (4) Dvije zlatne halke ispod pervaza njegova za nj načini; na stranama njegovim ti ih postavi – na suprotnim stranama – da drže motke na kojima se on nosi. (5) Motke od bagremova drveta načini pa ih zlatom obloži. (6) Ovaj žrtvenik metni ispred zastora što je kod kovčega Svjedočanstva, ispred kapka pomirbenog, koji je nad kovčegom Svjedočanstva, gdje će se ja s tobom sastajati. (7) Neka Aron na žrtveniku miomirisni tamjan pali; neka ga on svakoga jutra pali kad o svjetiljkama bude brinuo. (8) Kad Aron, u sumrak, o svjetiljkama bude brinuo, neka opet tamjan pali. Neka zasvagda kroz naraštaje tvoje bude tamjana pred Jahvom. (9) Ti nemoj ne-propisno sastavljenog tamjana na ovom žrtveniku prinositi, niti žrtve paljenice niti žrtve prinosnice; i ti nemoj na nj žrtvu ljevanicu salijevati. (10) Neka Aron na rogovima njegovim jednom u godini okajanje učini; neka on jednom u godini krvlju žrtve okajnice na njemu okajanje učini za grijehe kroz naraštaje vaše. To je Jahvi nadasve sveto."

Otkup

(11) Onda Jahve reče Mojsiju: (12) "Kad budeš pravio popis sinova Israilevih, da ih prebrojiš, neka tada, kad ih brojaš budeš, svaki od njih za se Jahvi otkupnинu dade, da se na njih nikakva pošast okomila ne bi. (13) Ovo će dati svaki onaj koji prebrojan bude: pola šekela, prema šekelu svetišta⁵⁸ – u šekelu je dvadeset gera – pola šekela kao dar Jahvi. (14) Svi koji prebrojani budu, od dvadeset godina starosti pa nadalje, neka Jahvi dar prinesu. (15) Neka imućni ne plaćaju više, a siromašni neka ne plaćaju manje od pola šekela kad Jahvi darove

prinesete da se otkupite. (16) Ti uzmi od sinova Israilevih novac od otkupljenja i daj ga za potrebe čadora sastanka, da to sinovima Israilevim pred Jahvom spomen bude, da sebe otkupite."

Umivaonik

(17) I reče Jahve Mojsiju: (18) "Umivaonik od bronze načini, s postoljem njegovim bronzanim; i ti ga između čadora sastanka i žrtvenika metni, pa u njega vode nalij. (19) Neka Aron i sinovi njegovi vodom iz njega ruke svoje i noge svoje operu; (20) kad god oni u čador sastanka uđu, neka se vodom operu, da ne umru, ili kad se budu žrtveniku primicali da služe, iznoseći u dimu žrtvu Jahvi vatrenu. (21) Tako neka oni ruke svoje i noge svoje operu, da ne umru; i neka im to bude trajan propis, Aronu i potomcima njegovim, kroz naraštaje njihove."

Ulje za pomazanje

(22) I još Jahve reče Mojsiju: (23) "Uzmi najboljih mirodija: pet stotina šekela⁵⁹ žitke mirhe⁶⁰, upola manje mirisavog cimeta⁶¹ – dvije stotine i pedeset šekela, dvije stotine i pedeset šekela mirisave trske, (24) pet stotina šekela kasije⁶² – prema šekelu svetišta – i jedan hin⁶³ maslinova ulja. (25) Od ovoga napravi sveto ulje za pomazanje – mirisnu smjesu, djelo mirodijaša; neka to bude sveto ulje za pomazanje. (26) Njime pomaži čador sastanka, i kovčeg Svjedočanstva, (27) i sto i sav pribor njegov, i stalak za svjetiljku i sav pribor njegov, i žrtvenik za paljenje tamjana, (28) i žrtvenik za žrtve paljenice i sav pribor njegov, i umivaonik i postolje njégovo.

⁵⁸ Jedan šekel – oko 10 grama.

⁵⁹ Mirha, crvenosmeđa smola drveta *Commiphora abbysinica* i drugih stabala iz roda *Commiphora*, porijeklom iz Somalije. Odavnine služi za kađenje i balzamiranje.

⁶⁰ Cimet, bot. *Cinnamomum zeylanicum* (hebr. *qinnamom*). Ovo četinarsko drvo, koje pripada porodici lovora, uspijeva u Cejltonu i na Malajskom poluotoku. Naraste u visinu i do devet metara, a uzgaja se zbog svoje dragocjene unutarnje kore od koje se dobija cimet. Cimet se koristio kao začin, miris i kao sastojak svetog ulja.

⁶¹ Kasija, bot. *Cinnamomum cassia* ili *Saussurea lappa*. Ovdje kontekst ukazuje na mirisavu biljku koja uspijeva u Cejltonu i Indiji, a koja je veoma slična cimetovu stablu. Kad se oguli i osuši, debela i gruba kora ove biljke koristi se kao začin, a u istu svrhu mogu poslužiti i njeni populaci. Manji listovi i mahune kasije ponekad se koriste u ljekovite svrhe.

⁶³ Oko 3,6 l.

(29) Posveti ih – da oni nadasve sveti budu; što god ih se dotakne sveto će biti. (30) Arona i sinove njegove pomaži i posveti ih, da mi oni kao svećenici služe. (31) Kaži sinovima Israilovim: ‘Ovo će mi kroz naraštaje vaše sveto ulje pomazanja biti. (32) Neka se ono ni po čijem tijelu ne polijeva! Ne pravite ulja iste vrste; ono je sveto, pa neka vam sveto bude! (33) Ko god išta slično njemu napravi ili ga po kome drugom osim po svećeniku polije neka se iz naroda svoga udalji.’”

Tamjan za kađenje

(34) Onda Jahve reče Mojsiju: “Uzmi mirodija, natafe⁶⁴, oklop crvenomorske dagnje, helbene⁶⁵ – mirodija s čistim tamjanom – sve u jednakim mjerama. (35) I napravi od tamjana mirisnu smjesu, djelo mirodijsa. Neka ona slana, čista i sveta bude. (36) Izmrvi nešto od nje u prah i metni dio toga ispred Svjedočanstva u čadoru sastanka, gdje će se ja s tobom sastajati. Neka ona za te nadasve sveta bude. (37) Ti za se mirisa ove vrste nemoj praviti; neka on tebi za Jahvu svet bude. (38) Ko god išta njemu slično napravi, da u mirisu njegovom uživa, neka se iz naroda svoga udalji.”

Spretni majstori

31 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) “Gle, ja sam odabrao Becalela, sina Urija, sina Hurovog, iz plemena Jehudinog. (3) Ja sam ga ispunio Duhom Božnjim, vještinom, sposobnošću i time da se razumije u zanate sve: (4) da pravi znalačke nacrte za radove u zlatu, srebru i bronzi, (5) da siječe i namješta drago kamenje, da drvo dubi i da se svim poslovima bavi. (6) I gle, ja sam odredio Oholiaba, sina Ahisamakova, iz plemena Danova, da mu pomogne; i u srca svih koji su vješti ja sam vještinu ulio, da naprave sve što sam ja tebi zapovjedio: (7) čador sastanka, i kovčeg Svjedočanstva i na njemu kapak pomirbeni, i sve pokućstvo u obitavalištu,

⁶⁴ Natafa je smolasta i mirisava guma koja se luči iz nekih vrsta *Commiphora opobalsamum*. Natafa je začin koji je korišten za kađenje.

⁶⁵ Helbena je vrsta smole koja se dobija iz *Ferula galbaniflua*, biljke snažnog korijena i stabljike visoke jedan metar i više. Kad sazrije, mlada stabljika daje mljječni sok ako se posijeće nekoliko centimetara iznad zemlje. Smolasta tekućina ubrzno se zgusne i dobija boju čilbara. Ako se zapali, ona daje veoma ugodan miris. Helbena uspijeva u Iranu. Prije se uvozila u Palestinu, gdje se koristila kao sastojak za svetu smjesu za kađenje.

(8) i sto i pribor, i stalak za svjetiljku od čistoga zlata sa svim priborom njegovim, i žrtvenik za paljenje tamjana, (9) i žrtvenik za žrtve paljenice sa svim priborom njegovim, i umivaonik i postolje njegovo, (10) i odjeću tkanu, i haljine svete svećeniku Aronu, i haljine sinovima njegovim, kad budu kao svećenici služili, (11) i ulje za pomazanje, i mirisni tamjan za sveto mjesto; neka to oni načine onako kako sam ti ja zapovjedio.”

Propis o subotu

(12) Onda Jahve reče Mojsiju: (13) “A tebe što se tiče – ti kaži sinovima Israilovim: ‘Vi subotu moju morate svetkovati; jer ovo će kroz naraštaje vaše biti znamen između mene i vas, da znate da sam ja Jahve, koji vas posvećuje. (14) Zato ćete vi subotu svetkovati, jer vam je ona sveta. Ko god je oskvrne – taj neka se pogubi; jer ko god se toga dana ikakva posla prihvatio bude neka se iz naroda svoga izluči. (15) Šest dana poslovi neka se sviđaju, ali je sedmi dan subota počinka, Jahvi posvećena; ko se god ikakva posla u subotu prihvati sigurno će pogubljen biti. (16) Pa neka sinovi Israelovi subotu održavaju, da kroz naraštaje svoje subotu kao trajan savez svetuju.’ (17) To će između mene i sinova Israelovih zauvijek znamen biti; jer za šest dana Bog je nebesa i zemlju stvorio, a sedmi dan on je s radom prestao i odmarao se.”

(18) Kad Jahve okonča razgovor s Mojsijem na gori Sinajskoj, on mu dvije ploče Svjedočanstva dade, ploče kamene, prstom Božnjim ispisane.

Zlatno tele

32 A kad narod vidje kako Mojsije sa silaskom svojim s gore oteže, on se oko Arona okupi pa mu reče: “Hajde načini nam boga koji će pred nama ići; a što se tiče onog Mojsija, čovjeka koji nas iz zemlje egipatske izvede, mi ne znamo šta od njega bi.” (2) Aron im reče: “Strgnite halke zlatne što su na ušima žena vaših, sinova vaših i kćeri vaših pa ih meni donesite.” (3) Onda sav svijet potrga zlatne halke što su na ušima bile i Aronu odnese. (4) On ih iz ruku njihovih uze pa ih oruđem za klesanje oblikova i od njih saliveno tele načini; a oni rekoše: “Ovo je bog tvoj, o Israile, koji te je iz zemlje egipatske izveo.”

(5) A kad Aron ovo vidje, on pred teletom žrtvenik podiže; i Aron navijesti: “Sutra nek bude svetko-

vina Jahvi!” (6) Tako oni sljedećeg dana poraniše i žrtve paljenice prinesoše, i žrtve pomiriteljice donešoše; i narod posjeda da jede i piće, pa onda ustade da se orgijama preda.

Jahvina prijetnja

(7) Onda Jahve reče Mojsiju: “Odmah dolje podi, jer se narod tvoj, što si ga ti iz zemlje egipatske izveo, izopao. (8) Brzo su se okrenuli od puta što sam im ja zapovjedio. Oni su sebi saliveno tele načinili, pa preda nj ničice pali i njemu žrtve prinijeli i rekli: ‘Ovo je bog tvoj, o Israile, koji te iz zemlje egipatske izvede.’ (9) Ja vidim”, reče Jahve Mojsiju, “narod ovaj – i gle, to je svojeglav narod. (10) A sad mi ne staj na put, da se na njih gnjev moj rasplamti i da ih ja zatrem; onda ču ja od tebe golem narod načiniti.”

(11) Onda Mojsije ponizno zamoli Jahvu, Boga svoga, pa reče: “O Jahve, zašto da se gnjev tvoj rasplamti na narod tvoj koji si ti iz zemlje egipatske silom golemom i rukom jakom izveo? (12) Zašto bi Egipćani govorili: ‘U zloj nakani on ih je izveo, da ih u planinama smakne i da ih s lica zemlje zatre.’ Ugasi gnjev svoj ražareni, popusti i ne navaljuj propast na narod svoj. (13) Sjeti se Abrahama, Izaka i Israila, sluga svojih kojima si se samim sobom zakleo i rekao im: ‘Ja ču potomke vaše poput zvijezda na nebu umnožiti, i ja ču vašim potomcima svu ovu zemlju koju sam im obećao dati, i oni će je zasvagda naslijediti.’” (14) Tako Jahve odusta od nakane da na narod svoj navalji propast kojom je prijetio.

(15) Onda se Mojsije okrenu i siđe s gore s dvjema pločama Svjedočanstva u rukama, pločama koje s obje strane bijahu ispisane; one bijahu ispisane i s jedne i s druge strane. (16) Ploče bijahu djelo Božije, a pismo bijaše pismo Božije, u ploče urezano. (17) A kad Ješua začu galamu naroda koji je vikao, on Mojsiju reče: “Bojni poklič u taboru!”

(18) Ali Mojsije reče: “To nije poklič pobjede, to nije vika poraza; to ja zvuk pjesme čujem.”

Mojsijeva ljutnja

(19) I desi se da, čim se Mojsije taboru primače, on tele i igru vide; i ljutina se Mojsijeva raspali, pa on ploče iz ruku baci i u podnožju ih gore razbi. (20) On uze tele koje oni bijahu načinili i spali ga; onda ga on u prah smrvi i razasu ga po vodi pa natjera sinove Israilove da je popiju. (21) Onda Mojsije reče Aronu: “Šta ti je ovaj svijet učinio pa si tako golem griješnik na nj navalio?”

(22) Aron reče: “Neka se ljutina gospodara moga ne raspaljuje; ti sam znaš kako je ovaj narod sklon opaćini. (23) Oni mi rekoše: ‘Načini nam bogove koji će pred nama ići; što se tiče onog Mojsija, čovjeka koji nas iz zemlje egipatske izvede, mi ne znamo šta od njega bi.’ (24) Ja im rekoh: ‘Ko god zlata ima, neka ga strgne.’ Tako su oni meni zlato dali, a ja sam ga u vatru bacio, pa ovo tele izide.”

(25) A kad Mojsije vidje da je narod razuzdan – ta Aron ih je pustio da budu razuzdani i da im se tako neprijatelji podruguju – (26) onda Mojsije na ulaz u tabor stade pa reče: “Ko god je za Jahvu neka meni dođe!” I svi sinovi Levijevi oko njega se okupiše. (27) On im reče: “Ovako veli Jahve, Bog Israилov: ‘Neka svaki od vas mač o bedro svoje pripaše i krene taborom od vrata do vrata pa ubije brata svoga i prijatelja svoga i susjeda svoga.’” (28) I sinovi Levijevi učiniše onako kako je Mojsije i zapovjedio, i oko tri hiljade ljudi iz naroda toga dane umrije. (29) Onda Mojsije reče: “Danas se Jahvi posvetite – jer svaki čovjek danas protiv sina svoga i protiv brata svoga bijaše – da vas on danas blagosloví.”

Mojsijev ponovni zagovor

(30) Sutradan Mojsije reče narodu: “Vi ste sami golem griješ počinili; a sada ja odoh gore Jahvi, možda ja mogu griješ vaš okajati.”

(31) Onda se Mojsije vrati Jahvi pa reče: “Teško meni! Ovaj je narod golem griješ počinio! Oni su boga od zlata sebi načinili. (32) A sada, molim te, griješ njihov oprosti; a ako nećeš, molim te, izbriš me iz knjige svoje, koju si ti napisao.”

(33) Jahve reče Mojsiju: “Ko je god prema meni zgrijeošio – ja ču ga iz knjige svoje izbrisati. (34) A sada podi, povedi narod tamo kamo ču ti ja pokazati. Gle, moj anđeo pred tobom će ići; ali na dan kad budem kažnjavao, ja ču ih zbog griješnika njihovog kazniti.”

(35) Onda Jahve po narodu udari zbog onoga što su učinili s teletom koje Aron bijaše napravio.

Nastavak putovanja

33 Onda Jahve reče Mojsiju: “Idi, kreni odavde, ti i narod što si ga iz zemlje egipatske izveo, u zemlju za koju sam se ja Abrahamu, Izaku i Jakovu zakleo riječima: ‘Vašim ču je potomcima darovati.’ (2) Ja ču pred tobom anđela poslati, i ja ču Kanaance, Amorejce, Hetite, Perižane, Hivijce i Jebusejce istjerati. (3) Pođite u zemlju kojom mli-

jeko i med teku; ali ja s vama neću poći, jer vi ste svojeglav narod, i ja bih vas putem mogao uništiti.”

(4) Kad narod ču ove žalosne riječi, poče tugovati, i niko od njih nakita svoga ne stavi. (5) Jer Jahve Mojsiju bijaše rekao: “Kaži sinovima Israilovim: ‘Vi ste svojeglav narod; kad bih ja s vama samo časak jedan hodio, ja bih vas uništilo. Zato sada skinite nakit svoj, a ja će vidjeti šta ču s vama učiniti.’” (6) Tako sinovi Israilovi nakon brda Horeba poskidaše nakit svoj.

Slava Božija i Mojsijevo posredovanje

(7) Onda Mojsije uze obitavalište i razape ga van tabora, podaleko od tabora, i on ga nazva čadorom sastanka. I ko god bi Jahvin savjet tražio odlazio bi do čadora sastanka, koji je bio van tabora. (8) I kad bi god Mojsije do obitavališta odlazio, sav bi narod ustao i stajao, svako na ulazu u svoje obitavalište, pa bi za Mojsijem zurio dok on ne bi u obitavalište ušao. (9) Kad bi god Mojsije u obitavalište ušao, stup bi se od oblaka spustio pa bi na ulazu u obitavalište stajao; a Jahve bi s Mojsijem govorio. (10) Kad bi video stup od oblaka gdje na ulazu u obitavalište stoji, sav bi narod ustao i ničice pao, svako na ulazu u obitavalište svoje. (11) Tako bi Jahve licem u lice s Mojsijem govorio, baš kao što čovjek s prijateljem svojim govorи. Kad bi se Mojsije u tabor vratio, njegov momak Ješua, sin Nunov, ne bi se iz obitavališta udaljavao.

(12) Onda Mojsije reče Jahvi: “Vidi, ti mi veliš: ‘Po-vedi ovaj narod!’, ali ti mi ne dade da znam koga ćeš sa mnom poslati. I još ti reče: ‘Ja te po imenu znam, a ti si u očima mojim blagonaklonost stekao.’ (13) Eto, zato te ja molim: ako sam u očima tvojim blagonaklonost stekao, pouči me putevima svojim, da te spoznam, i da u očima tvojim blagonaklonost pronađem. I sjeti se da je ovaj narod tvoj narod.”

(14) A Jahve reče: “U mome ćeš prisustvu ići, i ja će ti počinak dati.”

(15) Onda mu Mojsije reče: “Ako ti nećeš biti prisutan na putu našem, onda nas ne izvodi odavde.”

(16) Jer kako bi se moglo znati da sam ja u očima tvojim blagonaklonost stekao, ja i narod tvoj, ako ne po tom što ti s nama ideš. Tako ćemo se mi, ja i narod tvoj, od svih drugih naroda na licu zemaljskom razlikovati.”

(17) Jahve reče Mojsiju: “Učiniti će i to što si kazao; jer ti si u očima mojim blagonaklonost stekao, i ja te po imenu znadem.”

(18) Onda Mojsije reče: “Molim te pokaži mi slavu svoju!”

(19) A Jahve reče: “Ja će učiniti da sva dobrota moja ispred tebe prođe, i ja će ime svoje Jahve pred tobom obznaniti; i kome milostiv htjednem biti, njemu sam milostiv, i kome se htjednem smilovati, njemu se smilujem. (20) Ali”, reče on, “ti ne možeš lica moga vidjeti, jer ne može čovjek mene vidjeti i živ ostati.” (21) Onda Jahve reče: “Gle, pokraj mene ima mjesta gdje ti možeš na stijenu stati; (22) i desit će se, dok slava moja bude prolazila, da će te ja u raspuklinu u stijeni staviti i svojom te rukom zakloniti sve dok ne prođem. (23) Onda će ja ruku svoju skloniti, pa ćeš ti leđa moja vidjeti, ali se lice moje ne može vidjeti.”

Obnavljanje saveza

34 I reče Jahve Mojsiju: “Iskleši sebi dvije ploče kamene kao one prijašnje, a ja će na pločama ispisati riječi koje bijahu na prijašnjim pločama, što si ih ti razbio. (2) Stoga do jutra spremam budi, a ujutro se na goru Sinajsku popni, i tamo navrh gore preda me izidi. (3) Neka se niko s tobom ne penje, i neka niko nigdje na gori viđen ne bude; pa ni stada ni krda ne smiju podno gore pasti.” (4) Tako Mojsije isklesa dvije ploče kamene kao one prijašnje; i on rano ujutro ustade pa se, uvezši dvije kamene ploče u ruku, na goru Sinajsku uspe, kako mu Jahve i bijaše zapovjedio. (5) Jahve se u oblaku spusti pa s njim tamo stade i ime Jahve zazva. (6) Onda Jahve ispred Mojsija prođe pa obzanni: “Jahve, Jahve – Bog, samilosni i milostivi, koji se brzo ne srdi, obilan ljubavlju i vjernošću; (7) koji čuva milost za hiljade, koji prašta opaćinu, prijestup i grijeh; ali on krivoga nipošto nekažnjenim ne ostavlja: zbog grijeha očeva djecu i unuke do trećega i četvrtog koljena on kažnjava.” (8) Mojsije se žurno do zemlje nakloni i ničice pade. (9) On reče: “Ako sam sada blagonaklonost u očima tvojim stekao, molim ti se, o Gospode moj, neka Gospod moj s nama podje. Iako je narod toliko svojeglav, ti oprosti opaćinu našu i grijeh naš i uzmi nas u svoje vlasništvo.”

(10) Onda Bog reče: “Gle, ja će savez sklopiti. Pred cijelim narodom tvojim ja će činiti čuda koja nigdje na zemlji i ni u jednom narodu nisu učinjena; i sav će narod među kojim ti živiš vidjeti djelo Juhino, jer strašno je ono što će ja s tobom izvesti. (11) Pokori se onome što ti ja danas zapovijedam:

gle, ja ču pred vama Amorejce istjerati, i Kanaance i Hetite i Perižane i Hivijce i Jebusejce. (12) Gledaj da sa žiteljima zemlje u koju ideš nikakva saveza ne sklapaš, inače će vam to zamka biti. (13) Nego ti žrtvenike njihove poruši i stupove⁶⁶ im porazbijaj i motke im Ašerine⁶⁷ posijeci – (14) ti se nemoj drugome bogu klanjati, jer je Jahve, čije je ime Ljubomorni, ljubomoran Bog – (15) jer ti bi inače sa žiteljima zemlje one mogao savez sklopiti, pa bi te oni, kad se razvratu s bogovima svojim budu odali i žrtve im prinosili, mogli pozvati da od žrtava njihovih jedeš; (16) i ti bi mogao uzeti neke od kćeri njihovih za žene sinovima svojim, a te bi se kćeri mogle razvratu s bogovima svojim odati, te sinove tvoje nagnati da se i oni razvratu s bogovima njihovim odaju.”

(17) “Ti sebi livenih bogova ne pravi.”

(18) “Održavaj Blagdan beskvasnog hljeba. Sedam dana beskvasni hljeb jedi, kako sam ti ja zapovjedio, u određeno vrijeme u mjesecu abibu, jer si u mjesecu abibu iz Egipta izišao.”

(19) “Prvi plod utrobe svake meni pripada, i mužjak svaki od stoke vaše, prvina od goveda i brava. (20) Prvinu od magarca jednim janjetom iskupi; a ako je ne iskupiš, onda joj šijom zavrni. Sve prvjence sinova svojih iskupi. Neka niko preda me praznih ruku ne izlazi.”

(21) “Šest dana radi, ali sedmoga dana otpočini; pa i u vrijeme oranja i žetve ti otpočini.”

(22) “Svetkuj Blagdan sedmica – prve prinose pšenične žetve, i Blagdan berbe na kraju godine.”

(23) “Tripit u godini neka svi muški tvoji izidu pred Gospoda, Jahvu, Boga Israilovog. (24) Jer ja ču pred tobom narode protjerati i međe tvoje ja ču raširiti, i niko neće zemlje tvoje poželjeti kad ti tripit u godini uzlazio budeš da se pred Jahvom, Bogom svojim, pokažeš.”

(25) “Krv žrtve moje s kvasnim hljebom ne prinosi; a nimalo od žrtve blagdana Pesaha do jutra neka ne ostane.”

(26) “Ti donesi najbolje prvine sa zemlje svoje u dom Jahve, Boga svoga.”

“Ti kozle u mljeku majke njegove ne kuhaj.”

(27) Onda Jahve reče Mojsiju: “Zapiši ove riječi, jer sam ja prema riječima ovim s tobom i s Israilem

savez sklopio.” (28) Mojsije ostade tamo s Jahvom četrdeset dana i četrdeset noći; on nije hljeba jeo niti je vode pio. I on je na ploče riječi saveza – Deset zapovijedi ispisao.

Mojsijev silazak s gore Sinajske

(29) I desi se – kad je Mojsije s gore Sinajske silazio, a dvije ploče Svjedočanstva bijahu mu u rukama kad je s gore silazio – da Mojsije ne znade da mu je koža na licu blistava, jer je s Jahvom razgovarao. (30) Pa kad Aron i svi sinovi Israilovi Mojsija ugledaše, gle – koža mu je na licu blistava bila, te se oni bojahu da mu priđu. (31) Ali Mojsije ih zovnu, a Aron i sve glavešine u zajednici njemu se vratise, te Mojsije s njima prozbori. (32) Poslije mu svi sinovi Israilovi pridoše, a on im zapovjedi sve ono što mu Jahve na gori Sinajskoj bijaše kazao. (33) Kad Mojsije s njima razgovor okonča, on lice svoje velom prekri. (34) A kad bi god Mojsije ulazio pred Jahvu s njime da govori, on bi veo skinuo sve dok ne bi izišao; i kad bi god izišao i sinovima Israilovim kazivao šta mu je naređeno, (35) sinovi bi Israilovi vidjeli da je koža na licu njegovu blistava. Onda bi Mojsije ponovo lice velom prekrio sve dok ne bi ušao s Jahvom da govori.

Propisi o suboti

35 Onda Mojsije sazva svu zajednicu sinova Israilevih pa im reče: “Ovo su stvari koje je Jahve zapovjedio da činite: (2) šest dana neka se poslovi obavljaju, ali sedmi dan neka vam svet bude – subota potpunog počinka, Jahvi posvećena; ko god bude toga dana ikakva posla obavljao neka se smakne. (3) Na dan subotnji ne ložite vatrnu ni u jednom od prebivališta svojih.”

Darovi za obitavalište

(4) Mojsije se svoj zajednici sinova Israilevih obrati riječima: “Ovo je Jahve zapovjedio rekavši:

(5) Od sebe dar Jahvi prikupite; ko god draga srca želi neka Jahvi dar prinese: zlato, srebro i bronzu,

(6) plavu, grimiznu i crvenu predu, tanko ispreden lan, kostrijet, (7) ovnovsku kožu u crveno obojenu, kožu morskih krava, drvo bagremovo, (8) ulja za svjetlo, i mirodija za ulje pomazanja i za miomirisni tamjan, (9) kamenje oniksa i drugo dragi kamenje koje će se na tuniku i na poprsje staviti.”

(10) “Neka između vas svaki spretan čovjek dođe pa sve što je Jahve zapovjedio napravi: (11) obi-

⁶⁶ Božanstva koja su simbolizirala muškost.

⁶⁷ Ašera je bilo ime ženi Ela, glavnog kanaanskog božanstva. Često su u njenu čast zabadane drvene motke pokraj ostalih paganskih predmeta obožavanja.

tavalište, pokrovac njegov i pokrov njegov, kopče njegove i daske njegove, grede njegove, stupove njegove i postolja njegova; (12) kovčeg i motke njegove, kapak pomirbeni i zavjesu za zaklon; (13) sto i motke njegove, i sav pribor njegov, i hljeb Prisutnosti; (14) i još stalak za svjetlo i pribor njegov, svjetiljke njegove i ulje za svjetlo; (15) i žrtvenik za paljenje tamjana i motke njegove, i ulje za pomazanje i miomirisni tamjan, i zastirač na ulazu u obitavalište; (16) žrtvenik za žrtve paljenice s rešetkom njegovom od bronze, motke njegove, i sav pribor njegov, umivaonik i postolje njegovo; (17) zavjese za dvorište, stupove njegove i postolja njegova, i zastirač na ulazu u dvorište; (18) kočiće za obitavalište i kočiće za dvorište i uzice njihove; (19) pletenu odjeću za služenje na svetome mjestu, svetu odjeću za svećenika Arona i odjeću za sinove njegove kad budu kao svećenici služili.”

(20) Onda se sva zajednica sinova Israilovih od Mojsija udalji. (21) Svako koga je srce vuklo i svako koga je duša potakla došao je i prinio Jahvi dar za gradnju čadora sastanka i svu službu u njemu i za svetu odjeću. (22) Onda su svi oni koje su srca vukla, i muškarci i žene, došli i donijeli broševe i naušnice i prstenje i narukvice, sve predmete od zlata; tako učini svaki čovjek koji pred Jahvu dar u zlatu iznese. (23) Svaki čovjek u čijem se posjedu nađe plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana i kostrijeti i ovnovske kože u crveno obojene i kože morskih krava – donese ih. (24) Svako ko je mogao darovati srebra i bronze doneše ga na dar Jahvi; a svaki čovjek u čijem se posjedu nađe bagremova drveta da se upotrijebi u bilo kojem poslu doneše ga. (25) Sve žene spretne svojim su rukama prele i donosile što bi isprele od plave, grimizne i crvene pređe i od tanko ispredena lana. (26) I sve žene koje je srce vuklo i koje su vješte bile kostrijet su prele. (27) Glaveštine doniješe kamenja oniksa i drugog dragog kamenja da se na tuniku i na poprsje stavi, (28) i mirodija i ulja za svjetlo i za ulje pomazanja i za miomirisni tamjan. (29) Israилci – svi muškarci i žene – koje je srce vuklo drage volje doniješe Jahvi darove za sav posao koji Jahve preko Mojsija bijaše zapovjedio da se uradi.

Majstori Becalel i Oholiab

(30) Onda Mojsije sinovima Israilevom reče: “Vidite, Jahve je imenom pozvao Becalela, sina Urija,

sina Hurova, iz plemena Jehudina. (31) On ga je ispunio Duhom Božijim, vještinom, sposobnošću i time da se razumije u zanate sve: (32) da pravi znalačke nacrte za radove u zlatu, srebru i bronzi, (33) da sijeće i namješta drago kamenje, da drvo dubi i da se svakim znalačkim poslom bavi. (34) A on je i njemu i Oholiabu, sinu Ahisamakovu, iz plemena Danova, podario sposobnost da druge poučavaju. (35) On ih je ispunio vještinom da rade sve poslove rezbara, i onog koji nacrte pravi, i onog koji veze od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana, i tkalca – zanatlije su to u svakome poslu i oni koji nacrte prave.”

36 “Pa Becalel i Oholiab i svaki spretan čovjek kojem je Bog podario vještinu i sposobnost da razumije kako da obavlja sve poslove u izgradnji svetišta – neka postupe onako kako je Jahve zapovjedio.”

(2) Onda Mojsije pozva Becalela i Oholiaba i svakog spretnog čovjeka što ga Jahve bijaše obdario vještinom i kojeg je srce vuklo da dođe i obavi posao. (3) Oni od Mojsija primiše sve darove što ih sinovi Israilevi bijahu donijeli da se obave poslovi oko gradnje svetišta. Ali oni i dalje svakoga jutra drage volje dolažahu s prinosima. (4) Onda dodješe svi spretni ljudi koji su sve radove na svetištu izvodili, svaki s posla što ga je obavljao, (5) te rekoše Mojsiju: “Narod donosi mnogo više nego što je potrebno za posao koji je Jahve naložio da uradimo.” (6) Zato Mojsije izda naredbu, a ove se riječi po taboru razglasile: “Neka više nijedan čovjek i nijedna žena ne donose darove za svetište.” Tako spriječiše narod da i dalje donosi, (7) jer onoga što su oni već imali bilo je dovoljno, pa i više od toga, da sav posao obave.

Gradnja svetišta

(8) Svi spretni ljudi među onima koji su posao obavljali načiniše obitavalište s deset zavjesa od tanko ispredena lana i plave, grimizne i crvene pređe, s kerubinima na njima izvezenim, djelo majstora spretnoga; Becalel ih načini. (9) Dužina svake zavjese bijaše dvadeset osam aršina, a širina svake zavjese četiri aršina; sve su zavjese istih mjeđa bile. (10) Sastaviše pet zavjesa jedne s drugima, a i drugih pet zavjesa jedne s drugima spojiše. (11) Na rubu krajnje zavjese u prvome dijelu petlje od plavoga platna načiniše, a isto tako i na rubu krajnje zavjese u drugome dijelu učiniše. (12) Na jed-

noj zavjesi pedeset petlji načiniše, a pedeset petlji i na rubu krajnje zavjese u drugome dijelu napraviše; petlje su jedne naspram drugih bile. (13) Načiniše pedeset kopči od zlata i kopčama zavjese jedne s drugima sastaviše; tako je obitavalište jedna cjelina bilo.

(14) Onda za pokrovac nad obitavalištem zavjese od kostrijeti načiniše; jedanaest zavjesa, u svemu, načiniše. (15) Dužina svake zavjese trideset aršina bijaše, a širina svake zavjese četiri aršina; jedanaest zavjesa istih je mjera bilo. (16) Pet zavjesa napose spojiše, a drugih šest napose. (17) Na rubu krajnje zavjese u prvome dijelu pedeset petlji načiniše, a pedeset petlji i na rubu krajnje zavjese u drugome dijelu napraviše. (18) Načiniše pedeset kopči od bronze da pokrovac sastave, da on jedna cjelina bude. (19) Onda za pokrovac načiniše pokrov od ovnovskih koža u crveno obojenih, a povrh toga pokrov od koža morskih krava.

(20) Onda od bagremova drveta za obitavalište načiniše daske koje su uspravno stajale. (21) Dužina svake daske bješe deset aršina, a širina svake daske jedan i po aršin. (22) Svaka je daska imala dva klina koji su jedan drugome odgovarali; tako on sve daske za obitavalište napravi. (23) I načini obitavalištu daske: dvadeset dasaka za južnu stranu; (24) i četrdeset ležišta od srebra podno dvadeset dasaka oni načini: dva ležišta pod jednu dasku za njena dva klina i po dva ležišta pod ostale daske za njihova dva klina. (25) Potom za drugu stranu obitavališta, za sjevernu stranu, dvadeset dasaka oni načiniše, (26) i njihovih četrdeset ležišta od srebra: dva ležišta pod jednu dasku i po dva ležišta pod ostale daske. (27) Za stražnju stranu obitavališta, prema zapadu, šest dasaka oni načiniše. (28) Napraviše sa stražnje strane i dvije daske za čoškove obitavališta. (29) One pri dnu bijahu rastavljene, ali su se prema vrhu spajale kod prve halke; tako oni na dva čoška s njima objema učiniše. (30)

Osam je dasaka sa svojim ležištima od srebra bilo – šesnaest ležišta: dva pod svakom daskom.

(31) Onda grede od bagremova drveta načiniše: pet za daske s jedne strane obitavališta, (32) pet za daske s druge strane obitavališta i pet greda za daske obitavališta odostrag, prema zapadu. (33) Srednju gredu načiniše tako da se ona s kraja na kraj sredinom dasaka pružala. (34) Daske zlatom obložiše i načiniše od zlata halke njihove da grede drže. I grede zlatom obložiše.

(35) I još načiniše zastor od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana; oni ga s kerubinima na njemu izvezenim načiniše – djelo majstora spretnoga. (36) Za nj četiri stupa od bagremova drveta napraviše i zlatom ih obložiše, s kukama njihovim od zlata; i za njih četiri postolja od srebra sališe.

(37) Na ulazu u obitavalište načiniše zastirač od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana – djelo vezilje; (38) i za nj pet stupova s kukama njihovim načiniše i zlatom vrhove njihove i pojaseve njihove obložiše, ali pet postolja njihovih od bronze bijaše.

Nastavlja se gradnja

37 Onda od bagremova drveta načini Becalel kovčeg savezni, dva i po aršina dug, aršin i po širok i aršin i po visok; (2) i on ga iznutra i izvana čistim zlatom obloži i zlatan pervaz oko njega načini. (3) On za nj četiri halke od zlata za četiri noge njegove sali: dvije halke s jedne njegove strane, a dvije halke s njegove druge strane. (4) Onda on dvije motke od bagremova drveta načini pa ih zlatom obloži. (5) I provuće motke kroz halke sa strana kovčega, da se tako nosi. (6) Načini i kapak pomirbeni od čistoga zlata, dva i po aršina dug i jedan i po aršin širok. (7) Dva kerubina od zlata načini; od kovana ih zlata na dva kraja kapka pomirbenog načini: (8) jednoga kerubina na jednome kraju i jednoga kerubina na drugome kraju; na oba kraja on načini kerubine u jednome komadu s kapkom pomirbenim. (9) Kerubinima su krila uvis podignuta bila: krilima svojim kapak su pomirbeni zaklanjali, lica okrenutih jednog spram drugog; lica su kerubina prema kapku pomirbenom okrenuta bila.

Sto s hljebom

(10) Onda on sto od bagremova drveta načini, dva aršina dug, jedan aršin širok i jedan i po aršin visok. (11) Čistim ga zlatom obloži i zlatan pervaz oko njega načini. (12) On za njega i obrub podlanicu širok načini i zlatan pervaz na obrubu svud okolo napravi. (13) I sali za njega četiri zlatne halke na četiri čoška gdje bijahu njegove četiri noge. (14) Sasvim uz obrub halke su bile, da drže motke na kojima se sto nosi. (15) Od bagremova drveta motke načini pa ih zlatom obloži, da se sto nosi.

(16) I on za sto pribor od čistoga zlata načini – njegove zdjele i njegove šerpe i njegove pehare i njegove čupove, za nalijevanje pića darovanog.

Stalak za svjetiljku

(17) Onda od čistoga zlata stalak za svjetiljku načini. On skova stalak, postolje njegovo i držak njegov; čaše njegove, pupoljci njegovi i cvijet njegov u jednome komadu s njim bijahu. (18) Šest se krakova s njegovih strana pružalo: tri kraka stalka s jedne njegove strane i tri kraka stalka s njegove druge strane – (19) tri čaše u obliku badema, pupoljak i cvijet na jednome kraku, i tri čaše u obliku badema, pupoljak i cvijet na drugome kraku; a isto tako za svih šest krakova što su se iz stalka pružali.

(20) Na samom stalku bile su četiri čaše u obliku badema, pupoljci njegovi i cvijeće njegovo. (21) Jedan pupoljak bijaše pod prvim parom krakova što su se iz njega pružali, i jedan pupoljak pod drugim parom krakova što su se iz njega pružali, i jedan pupoljak pod trećim parom krakova što su se iz njega pružali, tako za šest krakova što su se iz stala pružali. (22) Pupoljci njihovi i grane njihove u jednom su komadu s njim bili; sve je to od čistoga zlata skovano bilo. (23) Od čistoga zlata sedam svjetiljki njegovih načini, i utrnjivače njegove i table njegove. (24) Stalak za svjetiljku i sav pribor njegov od jednog talenta čistoga zlata on načini.

Žrtvenik za paljenje tamjana

(25) Onda on od bagremova drveta žrtvenik za paljenje tamjana načini: jedan aršin dug, jedan aršin širok – četvorni – i dva aršina visok; rogovi mu u jednome komadu s njim bijahu. (26) Čistim ga zlatom obloži, vrh njegov i strane njegove naokolo i rogove njegove; i on za nj zlatan pervaž naokolo načini. (27) Za nj i dvije zlatne halke ispod pervaža njegova načini, na dvjema stranama njegovim – na suprotnim stranama – da drže motke na kojima se on nosi. (28) Motke od bagremova drveta načini pa ih zlatom obloži. (29) I sveto ulje za pomazanje on napravi, i čisti miomirisni tamjan od mirodija – djelo mirodijaša.

Žrtvenik za paljenice i umivaonik

38 Onda on od bagremova drveta načini žrtvenik za žrtve paljenice, pet aršina dug, pet aršina širok – četvorni – i tri aršina visok. (2) Ro-

gove mu na četiri čoška načini, tako da rogovi njegovi u jednom komadu s njim bijahu, i bronzom ga obloži. (3) Načini i sav pribor za žrtvenik: kante i lopatice i posude i viljuške i žeravnice; sav pribor njegov od bronze načini. (4) On za žrtvenik, ispod njegove izbočine, načini rešetku, bronzanu mrežu; sezala mu je do sredine. (5) Četiri bronzane halke na četiri kraja bronzane rešetke sali, motke da drže. (6) Motke od bagremova drveta načini pa ih bronzom obloži. (7) Motke proturi kroz halke sa strana žrtvenika, da se na njima nosi. On ga šupljim načini, od dasaka. (8) I još on od ogledala žena koje su služile na ulazu u čador sastanka umivaonik od bronze načini i postolje njegovo bronzano.

Dvorište obitavališta

(9) Onda on dvorište napravi: na južnoj strani bijahu zavjese od tanko ispredena lana od stotinu aršina; (10) dvadeset stupova njihovih i dvadeset postolja njihovih od bronze napravljenih; kuke na stupovima i spone njihove bijahu od srebra. (11) I na sjevernoj strani zavjese su od stotinu aršina bile; dvadeset stupova njihovih i dvadeset postolja njihovih od bronze bijahu, a kuke na stupovima njihovim i spone njihove bijahu od srebra. (12) Na zapadnoj strani bile su zavjese od pedeset aršina, s deset stupova svojih i deset postolja njihovih; kuke na stupovima i pojasevi njihovi od srebra bijahu. (13) Na istočnoj strani bijehu zavjese od pedeset aršina. (14) Zavjese od petnaest aršina s jedne su strane ulaza bile, s tri stupa svoja i tri postolja njihova, (15) a tako i s druge strane. Na objema stranama ulaza u dvorište bijahu zavjese od petnaest aršina, s tri stupa svoja i tri postolja njihova. (16) Sve su zavjese oko dvorišta od tanko ispredena lana bile. (17) Postolja za stupove od bronze bijahu, kuke na stupovima i pojasevi njihovi – od srebra, a i vrhovi su im bili u srebru; tako na svim stupovima u dvorištu bijahu srebreni pojasevi. (18) Zastirač na ulazu u dvorište bijaše od plave, grimizne i crvene prede i tanko ispredena lana – djelo vezilje. Dužina mu bijaše dvadeset aršina, a visina pet aršina, kao i u zavjesa u dvorištu. (19) Četiri stupa njihova i četiri postolja njihova od bronze bijahu, kuke njihove i pojasevi njihovi – od srebra, a i vrhovi su im bili u srebru. (20) Svi kočići u obitavalištu i u dvorištu okolo od bronze bijahu.

Utrošene stvari

(21) Ovo je popis stvari za obitavalište, obitavalište Svjedočanstva, onako kako su prema zapovijedi Mojsijevoj popisane, trudom Levijevaca, pod nadzorom Itamara, sina svećenika Arona. (22) I Becalel, sin Urija, sina Hurova, iz plemena Jehudina, načini sve što Jahve bijaše Mojsiju zapovjedio. (23) S njim je bio Oholiab, sin Ahisamakov, iz plemena Danova, savatlija i vješt majstor i tkalac plave, grimizne i crvene pređe i tankog lana.

(24) Sveg zlata što je utrošeno u radove, u sve radove na svetištu, zlata u žrtvu prinesenog, bijaše dvadeset devet talenata⁶⁸ i sedam stotina i trideset šekela, prema šekelima svetišta⁶⁹. (25) A srebra, sabranoga od onih iz zajednice koji su popisani, bijaše stotinu talenata i hiljadu sedam stotina sedamdeset i pet šekela, prema šekelima svetišta – (26) jedna beka po glavi, to jest pola šekela, prema šekelima svetišta, za svakoga ko je pridodan onima što su bili popisani, od dvadeset godina starosti pa nadalje – za šest stotina i tri hiljade i pet stotina i pedeset muških glava. (27) Stotinu talenata srebra bilo je utrošeno da se izliju postolja za svetište i postolja za zastor: stotinu postolja od stotinu talenata – jedan talenat za jedno postolje. (28) Od hiljadu sedam stotina sedamdeset i pet šekela napravio je kuke na stupovima i vrhove im obložio i pojaseve im napravio. (29) Bronze u žrtvu prinesene bijaše sedamdeset talenata i dvije hiljade četiri stotine šekela. (30) Od nje on načini podnožja na ulazu u čador sastanka, i žrtvenik bronzani i bronzanu rešetku njegovu i sav pribor za žrtvenik, (31) i podnožja u dvorištu svuda okolo i podnožja za ulaz u dvorište, i sve kočiće u obitavalištu i sve kočiće u dvorištu svuda okolo.

Svećenička odjeća i tunika

39 I još od plave, grimizne i crvene pređe načiniše lijepo istkanu odjeću za služenje na svetome mjestu, kao i svetu odjeću za Arona, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

(2) Načini on tuniku od zlata, od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana. (3) Onda oni zlatne plohe skovaše pa ih na niti izrezaše da se utkaju u plavu, grimiznu i crvenu pređu i tanki lan – kako radi majstor spretni. (4) Za tuniku načiniše

naramenice koje bijahu pričvršćene za njezina dva kraja. (5) Vješto istkan pojas što je na njoj stajao kao i ona bješe, od istog materijala: od zlata, od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

(6) Kamenje onksa u filigranske okvire od zlata metnuše; na njima su kao urez na žigu urezana bila imena sinova Israilovih. (7) Onda ih on na naramenice na tunici metnu, kao kameničiće spomena sinovima Israilovim, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

Poprsje

(8) Načini i poprsje, djelo majstora spretnoga; kao i tuniku on ga načini: od zlata, od plave, grimizne i crvene pređe i od tanko ispredena lana.

(9) On bijaše četvrtast: jedan pedalj dug i jedan pedalj širok, i dvostruko presavijen. (10) U njega četiri reda dragog kamenja umetnuše. Prvi red bijaše red rubina, topaza i smaragda; (11) drugi red – tirkiza, lazurita i alema; (12) treći red – safira, ahata i ametista; (13) četvrti red – krizolita, onksa i jaspisa. U filigranske okvire od zlata bijahu umetnuti. (14) Kamenova je bilo prema imenima sinova Israilovih; bilo ih je dvanaest, prema imenima njihovim, i na njima urezi kao na žigu, na svakom prema imenu njegovu, za dvanaest plemena. (15) Za poprsje načiniše spletenje lančiće od čistoga zlata, kao uzice. (16) Načiniše dva filigranska okvira od zlata i dvije zlatne halke, pa metnuše dvije halke na dva kraja poprsja. (17) Onda dvije zlatne uzice privezaše za dvije halke na krajevima poprsja. (18) Druga dva kraja obiju uzica privezaše za dva filigranska okvira pa ih za naramenice na tunici sprjeda pričvrstiše. (19) Načiniše i dvije zlatne halke pa ih na dva kraja poprsja metnuše, uz njegov unutarnji rub koji bijaše tik uz tuniku.

(20) Onda oni još dvije zlatne halke načiniše pa ih za dno naramenica sprjeda tunike pričvrstiše, blizu mjesta gdje se ona sastavlja, povrh isplete- na pojasa na tunici. (21) Plavom užicom povezaše halke na poprsju s halkama na tunici, tako da ono stoji nad pojasmom na tunici, da se poprsje od tunike ne bi odvojilo, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

Bluza i ostala svećenička odjeća

(22) Onda bluzu za tuniku načini, svu od plava prediva satkanu, djelo tkalje. (23) Otvor bijaše na

⁶⁸ V. Izlazak 25:39.

⁶⁹ V. Izlazak 21:32.

sredini bluze, kao otvor na oklopu, i traka oko nje na otvora, tako da se ne podere. (24) Na porubu bluze načiniše šipke od plave, grimizne i crvene pređe i tanko ispredena lana. (25) I zvonca od čistoga zlata načiniše, pa između šipaka svuda okolo po porubu bluze zvonca metnuše, (26) stavljajući naizmjence zvonce i šipak svuda okolo po porubu bluze za službu, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

(27) Od tanko istkana lana načiniše košulje za Arona i sinove njegove, (28) i turban od tankoga lana, i ukrašene vrpce oko glave od tankoga lana i donje rublje laneno od tanko ispredena lana, (29) i pojас od tanko ispredena lana i plave, grimizne i crvene pređe – djelo vezilje – baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

(30) Od čistoga zlata načiniše pločicu za svetu krunu i na njoj – kao urez na žigu – urezaše: "Pосвећен Jahvi". (31) Onda oni za nju plavu uzicu privezaše, da je za čelo turbana pričvrste, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

Završetak radova

(32) Tako svi radovi na obitavalištu, čadoru sastanka, bijahu okončani; a sinovi Israilovi učiniše sve onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio – tako oni učiniše. (33) Onda oni Mojsiju obitavalište donesoše, obitavalište i sav pribor njegov: kopče njegove, daske njegove, grede njegove, stupove njegove i postolja njegova; (34) i pokrov od ovnovskih koža u crveno obojenih, i pokrov od koža morskih krava, i zastor za zaklon; (35) kovčeg Svjedočanstva i motke njegove i kapak pomirbeni; (36) sto, sav pribor njegov i hljeb Prisutnosti; (37) stalak za svjetiljku od čistoga zlata, s njegovim nizom svjetiljki i svim priborom njegovim, i uljem za svjetlo; (38) i zlatni žrtvenik, i ulje za pomazanje i miomirisni tamjan, i zastirač na ulazu u obitavalište; (39) bronzani žrtvenik i njegovu rešetku bronzanu, motke njegove i sav pribor njegov, umivaonik i postolje njegovo; (40) zavjese za dvorište, stupove njegove i postolja njegova, i zastirač na ulazu u dvorište, uzice njegove i kočiće njegove i sav pribor za obitavalište, čador sastanka; (41) pletenu odjeću za služenje na svetome mjestu i svetu odjeću za svećenika Arona i odjeću za sinove njegove kad budu kao svećenici služili. (42) Tako sinovi Israilovi uradiše sve poslove onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (43) A Mojsije je

sav posao nadzirao, i gle – oni ga bijahu uradili; baš onako kako Jahve bijaše zapovjedio, tako oni bijahu učinili. Zato ih Mojsije blagoslovili.

Ustanova i posvećenje svetišta

40 Onda Jahve reče Mojsiju: (2) "Prvi dan prvoga mjeseca podigni obitavalište, čador sastanka. (3) Kovčeg Svjedočanstva tamo metni, i kovčeg zastorom zakloni. (4) Unesi sto i poredaj ono što mu pripada; i stalak unesi i svjetiljke njegove postavi. (5) I još, ispred kovčega Svjedočanstva, zlatni žrtvenik za paljenje tamjana stavi, pa zastirač na ulazu u obitavalište postavi. (6) Žrtvenik za žrtve paljenice stavi ispred ulaza u obitavalište, čador sastanka. (7) Između čadora sastanka i žrtvenika umivaonik metni pa u nj vode nalij. (8) Svud okolo dvorište uredi i zastirač na ulazu u dvorište objesi."

(9) "Onda ulja za pomazanje uzmi pa obitavalište i sve što je u njemu pomaži, i posveti njega i sav pribor njegov, pa će ono svetim postati. (10) Pomaži žrtvenik za žrtve paljenice i sav pribor njegov, i žrtvenik posveti, pa će i žrtvenik nadasve svetim postati. (11) Umivaonik i postolje njegovo pomaži pa ga posveti.

(12) Onda Arona i sinove njegove do ulaza u čador sastanka dovedi pa ih vodom operi. (13) Onda svetu odjeću Aronu odjeni, pomaži ga i posveti, da mi on kao svećenik služi. (14) Sinove njegove dovedi pa im košulje odjeni; (15) i njih ti pomaži baš onako kako si i oca njihova pomazao, da mi oni kao svećenici služe; a pomazanje će ih njihovo kroz načrta nihove za vječno svećenstvo odrediti."

Izvršenje Jahvinih zapovijedi

(16) Tako Mojsije uradi; onako kako mu Jahve bijaše zapovjedio – tako on sve učini. (17) I prvoga mjeseca druge godine, prvi dan toga mjeseca, podiže se obitavalište. (18) Mojsije podiže obitavalište i postolja njegova postavi, pa daske njegove uspravi i grede njegove metnu i stupove njegove podiže. (19) Nad obitavalištem pokrovac razastrije pa metnu povrh njega pokrov pokrovca, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (20) Onda uze Svjedočanstvo pa ga u kovčeg stavi, i motke za kovčeg pričvrsti, te kapak pomirbeni navrh kovčega metnu. (21) Kovčeg u obitavalište unese, i zastor za zaklon objesi, pa kovčeg Svjedočanstva zakloni, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio.

(22) Onda on postavi sto u čadoru sastanka, na sjevernoj strani obitavališta, izvan zastora. (23) Po njemu poreda hljeb pred Jahvom, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (24) Onda on postavi stalak za svjetiljku u čadoru sastanka, nasuprot stolu, na južnoj strani obitavališta. (25) Postavi svjetiljke pred Jahvom, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (26) Onda on ispred zastora zlatni žrtvenik u čadoru sastanka postavi, (27) pa miomirisni tamjan na njemu zapali, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (28) Onda on zastirač na ulazu u obitavalište stavi. (29) Žrtvenik za žrtve paljenice postavi pokraj ulaza u obitavalište, čador sastanka, pa na njemu žrtve paljenice i žrtve od žita prinese, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (30) Između čadora sastanka i žrtvenika umivaonik metnu pa u nj vode za pranje nali. (31) Iz njega Mojsije i Aron i sinovi njegovi oprase ruke svoje i noge svoje. (32) Oni su

se prali kad god bi u čador sastanka ulazili ili se žrtveniku primicali, baš onako kako Jahve Mojsiju bijaše zapovjedio. (33) Onda Mojsije oko obitavališta i žrtvenika dvorište napravi, pa na ulazu u dvorište zastirač objesi. Tako Mojsije posao završi.

Slava Jahvina

(34) Onda oblak prekri čador sastanka, i slava Jahvina obitavalište ispuni. (35) Mojsije ne moguće ući u čador sastanka jer se na nj oblak bijaše spustio, a slava je Jahvina obitavalište ispunjavala. (36) Kad god bi se, za sve vrijeme njihova putovanja, oblak s obitavališta podigao, sinovi bi Israilovi na put krenuli; (37) ali ako se oblak ne bi podigao, onda oni ne bi kretali sve do dana dok se on ne bi podigao. (38) Jer sve dok putovahu, oblak Jahvin danju bijaše nad obitavalištem, a noću u oblaku bijaše vatra, pred očima sveg doma Israilovog.